

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ И РЕЗУЛТАТИМА РАДА
СА ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈЕМ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
за период од 01.01.2024 – 31.12.2024. године

Бања Лука, мај 2025. године

САДРЖАЈ

Скраћенице	1
РЕЗИМЕ	2
УВОД	6
I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	7
1. ДИРЕКЦИЈА	14
1.1. Едукација	15
2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР	19
2.1. Сектор за надзор институција банкарског система	19
2.1.1. Одјељење за надзор великих банака	19
2.1.2. Одјељење за надзор средњих и малих банака	19
2.1.3. Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (микрокредитне организације – МКО и даваоци лизинга – ДЛ)	23
2.1.4. Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему	25
2.1.5. Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему	27
2.1.6. Одјељење за надзор интерних модела банака	29
3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	30
4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ	33
5. СЕКТОР ЗА ИЗВЈЕШТАВАЊЕ, РЕГУЛАТИВУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ	35
5.1. Развој и унапређење регулаторног оквира којим се регулише рад банака и других субјеката банкарског система	35
5.2. Развој и унапређење извјештајног оквира којим је регулисан рад банака у 2024. години	37
5.3. Активности подршке надзору	38
5.4. Активности развоја и међународне сарадње	38
5.4.1. Имплементација пројекта јачања капацитета Агенције за банкарство	39
5.4.2 Имплементација пројекта пружања техничке помоћи од стране других међународних институција ...	39
6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ	40
6.1. Приговори, упити и други поднесци корисника финансијских услуга	40
6.2. Активности сарадње са другим органима и организацијама ради унапређења оквира заштите корисника финансијских услуга	43
7. СЕКТОР ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	45
7.1. Управљање информационом системом Агенције	45
7.2. Надзор информационих система у банкама	45
8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	47
8.1. Послови јавних набавки	47
8.2. Канцеларијски послови, послови заштите на раду, заштите од пожара и одржавања објеката и материјално-техничких средстава	47
II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2024. године	49
МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	65

Скраћенице

Агенција	Агенција за банкарство Републике Српске
АОД БиХ	Агенција за осигурање депозита БиХ
БиХ	Босна и Херцеговина
BSCEE	Група банкарских супервизора централне и источне Европе (Banking Supervisors from Central and Eastern Europe)
ДЛ	Давалац лизинга
ЕБА	Европско регулаторно тијело за банкарство (European Banking Authority)
ЕС	Европска комисија (European Commission)
ЕСБ	Европска централна банка (European Central Bank)
ЕУ	Европска унија
МКО	Микрокредитна организација
МКД	Микрокредитно друштво
МКФ	Микрокредитна фондација
МРС	Међународни рачуноводствени стандарди
МСФИ	Међународни стандарди финансијског извјештавања
SREP	Поступак надзорног прегледа и процјене (Supervisory Review and Evaluation Process)
FINREP	Финансијско извјештавање (Financial Reporting)
ФБА	Агенција за банкарство Федерације Босне и Херцеговине
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
CEF	Центар за изврсност у финансијама (Center for Excellence in Finance)
ИКТ	Информационо – комуникационе технологије
ЦБ БиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
ШКО	Штедно-кредитна организација
WB	Свјетска банка (World Bank)
IMF	Међународни монетарни фонд (International Monetary Fund)
ICAAP	Поступак интерне процјене адекватности капитала у банкама (Internal Capital Adequacy Assessment Process)
ILAAP	Поступак интерне процјене адекватности ликвидности у банкама (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process)
NSFR	Коефицијент нето стабилних извора финансирања (Net Stable Funding Ratio)
OECD	Организација за економску сарадњу и развој (Organization for Economic Cooperation and Development)
ЗОБ	Закон о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 04/17, 19/18, 54/19 и 63/24)
УБ БиХ	Удружење банака Босне и Херцеговине

РЕЗИМЕ

Банкарски систем Републике Српске чине банке, МКО, ДЛ и друге финансијске организације чије се оснивање и пословање уређује посебним законима којима је прописано да Агенција издаје дозволе или одобрења за рад, надзире пословање и врши друге послове у вези с њима.

Надлежности Агенције су прописане Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, а основни циљ Агенције јесте очување и јачање стабилности банкарског система, те унапређење његовог сигурног, квалитетног и законитог пословања.

У циљу очувања стабилности банкарског сектора, правовременог одговора на ублажавање ризика изазваног растом референтних каматних стопа, инфлације и другим поремећајима, те ефектима истих на банкарски сектор Републике Српске, Агенција је усвојила Одлуку о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа¹ која је објављена у октобру 2022. године. Кроз праћење ефеката предметне одлуке, као и због и даље изражене геополитичке нестабилности која утиче на кретање референтних каматних стопа које могу имати утицај на банкарски сектор Републике Српске, Агенција је у 2024. години донијела одлуку да се рок примјене предметне одлуке продужава до 31.12.2025. године, са циљем умањења ризика по банкарски сектор Републике Српске, те избјегавања негативних посљедица које могу настати кроз раст учешћа некавалитетне активе. Имајући у виду надзорну и регулаторну функцију у оквиру својих надлежности прописаних законом, Агенција је сматрала потребним превентивно дјеловати и смањити могуће негативне ефекте значајног раста каматних стопа на кориснике банкарских услуга, банкарски систем и економију Републике Српске.

У циљу ублажавања ризика који проистиче из изложености банака према страним централним владама и централним банкама, а услед поремећаја на глобалним финансијским тржиштима, Агенција је усвојила Одлуку о привременим мјерама за ограничавање изложености² која је објављена у априлу 2023. године и којом је прописано ограничење до којег се банке са сједиштем у Републици Српској могу изложити према поменутиим иностраним институцијама. Кроз праћење ефеката предметне одлуке, те и даље изражених ризика на глобалним финансијским тржиштима који могу имати утицај на банкарски сектор Републике Српске, Агенција је у 2024. години донијела одлуку да се рок примјене одлуке продужава до 31.12.2025. године, те је донијела одлуку о додатном ограничењу до којег се банке са сједиштем у Републици Српској могу изложити према поменутиим иностраним институцијама, како би банке, у случају потенцијалних ризика, наставиле несметано и у континуитету да финансирају раст привредне активности Републике Српске.

Иако је банкарски сектор Републике Српске адекватно капитализован, отпорност банака је нешто што у континуитету треба јачати, те је Агенција у 2024. години донијела Одлуку о привременој мјери за очување капитала банке³ као мјеру која може ублажити или неутралисати ефекте неочекиваних шокова на привреду и финансијски систем Републике Српске. Ова одлука је донијета ради повећања отпорности банака, очувања стабилности банкарског сектора те одржавања укупне стабилности финансијског система Републике Српске. Одлука се примјењује у виду мјере јачања капиталне основе банака у условима економске нестабилности гдје су банке дужне добити претходну сагласност Агенције за исплату добити.

Услијед дешавања из 2024. године која су везана за уврштавања физичких и правних лица из Републике Српске на листе санкција Канцеларије за контролу стране имовине Министарства финансија Сједињених Америчких Држава (OFAC), а која су резултирала ограничењима и раскидању уговора о услугама платног промета од стране банака са корисницима, те посљедишно отежаним условима пословања и отежаном економском ситуацијом за наведена физичка и правна лица и њихове запослене, Агенција је у континуитету предузимала мјере у оквиру законских овлаштења која су јој дата, уважавајући одредбе Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, ЗОБ-а, Закона о облигационим односима, Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности те других законских прописа, у циљу заштите корисника банкарских услуга.

У складу са надлежностима Агенције, а у циљу очувања стабилности банкарског сектора Републике Српске, Агенција је у 2024. години донијела три одлуке које ће додатно ојачати банкарски сектор у

¹ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 98/22,35/23,101/23, 45/24 и 95/24

² „Службени гласник Републике Српске“ бр. 35/23, 45/24 и 84/24

³ „Службени гласник Републике Српске“ број 84/24

цјелини и то Одлуку о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза⁴, Одлуку о привременим мјерама за одобравање олакшица правним лицима за измирење кредитних обавеза⁵, те Одлуку о привременим мјерама микрокредитним организацијама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза⁶, којима се прописују привремене олакшице физичким и правним лицима у процесу измирења кредитних обавеза. Одлукама су дефинисане посебне мјере које се могу одобрити физичким и правним лицима (мораторијум, односно одгода у отплати кредитних обавеза на дефинисани период, увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза, продужење крајњег рока за отплату, прилагођавање плана отплате сразмјерно смањењу извора за отплату или неком другом релевантном параметру који одреди банка) с циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих отежаним условима пословања привредних друштава која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање.

У складу са Законом о електронском новцу у Републици Српској, Агенција је у 2024. години усвојила сет подзаконских аката који чини дванаест одлука и инструкција којима се уређује рад и омогућава лиценцирање друштава за издавање електронског новца. Овим подзаконским актима успоставља се регулаторни оквир којим се додатно уређује домаће тржиште и уводе савремене финансијске услуге са међународног тржишта, те стварају регулаторни предуслови за развој нових дигиталних финансијских услуга на домаћем тржишту путем уређења процеса добијања дозволе и пословања друштава за издавање електронског новца. Усвајањем подзаконских аката од стране Агенције дефинишу се и прописују општи критеријуми у поступку издавања дозволе за обављање послова издавања електронског новца, пословање и регулаторни захтјеви које мора да испуњава друштво за издавање електронског новца у циљу осигурања стабилног и сигурног пословања, надзор над обављањем послова издавања електронског новца, те прецизиране обавезе редовног извјештавања и ванредних обавјештења о пословању субјеката надзора.

У фебруару 2024. године усвојен је нови Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности⁷ који је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ". Овим Законом су, између осталог, прописане мјере и поступци у финансијском и нефинансијском сектору које се предузимају с циљем спречавања и откривања прања новца и финансирања терористичких активности на основу процјене ризика, обвезници спровођења мјера и поступака који су дужни да поступају по овом закону, те надзор над обвезницима који се предузима ради спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, на основу процјене ризика.

Агенција је, одмах по усвајању овог Закона, усвојила нову Одлуку о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности⁸ као и додатне подзаконске акте у виду Смјерница за анализу и процјену ризика у примјени Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности⁹ и Смјерница за идентификацију стварног власника¹⁰. Овим подзаконским прописима Агенција је, између осталог, прописала минимум обима и садржаја активности обвезника на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, поступке процјене ризика као и управљање издвојеним или посебним ризицима, начин провођења мјера идентификације и праћења трансакција и клијената, и др.

ЗОБ је прописано да Агенција утврђује листу системски значајних банака у Републици Српској, у складу са методологијом претходно заједнички усаглашеном са Агенцијом за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, Централном банком Босне и Херцеговине и Агенцијом за осигурање депозита Босне и Херцеговине. Агенција је покушала да усвоји предметне подзаконске акте још 2018. године, али није успјела јер није постојао концензус свих страна. Агенција је 2024. године поново покренула ову иницијативу, и уважавајући одредбе ЗОБ којим је прописано да банка одржава заштитне слојеве капитала на начин прописан актима Агенције, те уважавајући и испуњавајући одредбе ЗОБ којим се прописују захтјеви за методологију за утврђивање системски значајних банака и други захтјеви за системски значајне банке, Агенција је у 2024. години усвојила Одлуку о заштитном слоју капитала за

⁴ „Службени гласник Републике Српске“ број 84/24

⁵ „Службени гласник Републике Српске“ број 95/24

⁶ „Службени гласник Републике Српске“ број 95/24

⁷ „Службени гласник БиХ“ број 13

⁸ „Службени гласник Републике Српске“ број 22/24

⁹ Број: Д-4/24 од 20.03.2024. године

¹⁰ Број: Д-5/24 од 20.03.2024. године

системски значајне банке¹¹ и Одлуку о методологији за утврђивање системски значајних банака и заштитног слоја капитала за системски значајне банке¹². Овим одлукама се прописује начин утврђивања системски значајних банака у Републици Српској и захтјеви за одржавање заштитног слоја капитала за системски значајне банке чиме се додатно јача капитална основа банака. Поменуте одлуке представљају важне одлуке које је Агенција донијела, уважавајући претходне године оспоравања самосталног доношења предметних одлука са једне стране, и са друге стране одлуке које су усвојене су у складу са одребама ЗОБ, прихваћене од стране Централне банке Босне и Херцеговине, Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине и Агенције за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, што даје додатну тежину важности донесених одлука.

У сврху усклађивања банкарских стандарда и пракси у Републици Српској са истима у Европи и свијету, тачније европским директивама и базелским стандардима, Агенција је у току 2024. године донијела и усвојила и друге подзаконске акте којима се уређује сегмент адекватности капитала банке, мјерење каматног ризика у банкарској књижи и извјештавање о истом, пословању банака са лицима у посебном односу са банком, утврђивања капиталних препорука за банке и др, како би правовремено и ефикасно предузела неопходне активности за одржавање усклађености са ЕУ регулативом.

Поред активности на доношењу подзаконске регулативе коју усваја, Агенција је у току 2024. године у континуитету активно учествовала у изради приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о банкама Републике Српске. У складу са дефинисаним роковима, сагледана су предложена рјешења и достављани су коментари те приједлози измјена и допуна на разматрање Министарству Финансија Републике Српске. Овим Законом се врши се додатно усклађивање са захтјевима европских директива за бонитетну супервизију и реструктуру банака, уз уважавање достигнутог степена развоја банкарског сектора Републике Српске, у циљу очувања статуса еквивалентности регулаторног и надзорног оквира за банке са регулативом ЕУ, те се унапређују поједина подручја у правцу јачања одредаба постојећег ЗОБ.

Активности надзора банака које је Агенција проводила у 2024. години обављане су на основу законских и подзаконских прописа, професионалних правила и норми заснованих на основним принципима за ефикасан надзор банака и стандардима сходно базелским принципима и ЕУ директивама за банкарску супервизију. Агенција је вршила надзор банака кроз обављање активности посредног и непосредног надзора.

У дијелу посредног надзора у 2024. години обављане су активности везане су за редовни годишњи надзорни преглед и оцјену банака (SREP) са финансијским подацима на 31.12.2023. године за банке за које је Планом рада Агенције предвиђено да се ради SREP процјена, активности везане за процјену успостављеног процеса интерне процјене адекватности капитала – ICAAP и процеса интерне процјене адекватности ликвидности – ILAAP у банкама у складу са Планом рада Агенције за 2024. годину, квартални преглед SREP индикатора, анализе промјена и израда кварталних анализа прилагођених SREP методологији, преглед и оцјењивање планова опоравка, преглед и контрола регулаторних извјештаја и друге релевантне документације достављене од стране банака, преглед извјештаја о обављеној спољној ревизији финансијских извјештаја банака и извјештаја за потребе Агенције за 2023. годину, провођење постнадзорних поступака и континуирано праћење извршења раније наложених мјера, те остале активности из области посредног надзора банака.

Непосредни надзор вршен је на лицу мјеста, односно у самим банкама, кроз надзорни циклус чији је оквир дефинисан ЗОБ и Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, одлукама и Планом рада Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака. Процес непосредног надзора обухвата низ сложених активности, на основу којих се доносе закључци и оцјене о квалитету пословања банке, утврђују се слабости и неправилности, односно неусклађености са прописима, врши оцјена квалитета управљања ризицима у пословању банака и дају приједлози за доношење рјешења са надзорним мјерама према банкама и одговорним лицима, а све са циљем одржавања сигурности и стабилности банкарског сектора Републике Српске. У 2024. години посебан акценат у обављеним непосредним надзорима банака је био усмјерен на управљање кредитним ризиком, управљање ризиком ликвидности, систем управљања и систем управљања ризицима, капитал банке, као и извршење наложених мјера.

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“ број 109/24

¹² „Службени гласник Републике Српске“ број 109/24

У извјештајном периоду Агенција је спроводила редован посредни и непосредни надзор МКО сходно Закону о микрокредитним организацијама, подзаконским актима Агенције као и другим релевантним законским прописима, стандардима опрезног пословања, добрим праксама и интерним актима МКО. Надзор МКО обухвата одржавање минималних стандарда пословања, адекватност система управљања и рад органа МКО, стање и одржавање капитала/улога МКО, квалитет кредитног портфолија, ликвидност, профитабилност, пословање с повезаним лицима. Непосредни надзор је вршен кроз надзор свеобухватног пословања и надзор извршења мјера по раније издатим рјешењима Агенције. Посредни надзор је вршен кроз праћење извјештаја и израду кварталних анализа за МКО. Осим редовних активности провођења континуираног надзора МКО и ДЈ, у току 2024. године спроведене су активности на измјени и допуни постојеће подзаконске регулативе, изради нове подзаконске регулативе, те унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама што је у функцији ефикаснијег и ефективнијег надзора.

У току 2024. године спровођен је посредни и непосредни надзор информационих система у банкама у складу са одредбама ЗОБ, Одлуке о управљању информационим системом у банкама, те другим подзаконским актима Агенције. Непосредни надзор је обухватио надзор управљања резервним копијама података, надзор извршења наложених мјера, тестирање плана опоравка информационог система и електронско банкарство. Посредни надзор се обављао континуирано анализом редовних извјештаја о управљању информационим системима, посебно у дијелу података о инцидентима с обзиром на пораст сајбер пријетњи и напада, те процјеном ИКТ ризика у оквиру SREP процеса за банке са сједиштем у Републици Српској.

У сегменту реструктурирања банака у извјештајном периоду, најзначајније активности односиле су се на спровођење посредне контроле банака са сједиштем у Републици Српској гдје је предмет контроле био извршење наложених мјера, сходно обављеним контролама утврђивања постојања препрека за спровођење поступка реструктурирања, те поступање банака према одредбама подзаконских аката Агенције. У току извјештајног периода, у складу са подзаконским актима Агенције, утврђене су критичне функције за свих осам банака којима је Агенција издала дозволу за рад, те су ажурирани планови реструктурирања који се на њих односе. Значајне активности Јединице су се односиле и на унапређење подзаконских аката из области реструктурирања банака. Агенција је учествовала на редовном годишњем састанку са европским регулатором за санацију банака, те на колеџу за санацију банака у организацији Јединственог одобра за санацију банака.

У дијелу послова Омбудсмана за банкарски систем Републике Српске који се односе на заштиту корисника финансијских услуга, у извјештајном периоду за примљено је 146 приговора, што указује на пораст броја за примљених приговора у односу на исти период претходне године. Према врсти финансијских услуга највећи број приговора односи се на кредитне послове, електронске инструменте плаћања и послове платног промета. До 31.12.2024. године у Омбудсману су за примљена 232 различита упита, молбе или захтјева за давање образложења, мишљења или упутстава у вези са правима и обавезама корисника или других учесника правног посла и различитим финансијским производима, те у вези са примјеном норми права, као и три упита правних лица, једне адвокатске канцеларије и једног даваоца услуге, на које су дати образложени одговори, упутства или мишљења. У односу на исти период прошле године повећан је број лица која су се обратила у Омбудсман ради добијања потребних одговора о различитим питањима.

У наставку пројекта Агенције којим се проводе активности са циљем унапређења финансијске писмености, знања и положаја корисника финансијских услуга, израђени су едукативни видео материјали о новим услугама на банкарском тржишту и о новим стандардима пословања финансијских институција, који су представљени јавности путем интернет странце Агенције. Омбудсман је одржавао и едукативна предавања о коришћењу финансијских производа и услуга ученицима завршних разреда у средњим школама у Републици Српској, у сврху побољшања финансијских вјештина ученика.

На интернет страници Агенције налазе се све одлуке и информације које је донијела Агенција (исте се редовно ажурирају), те низ корисних информација за кориснике финансијских услуга и друге кориснике.

Агенција квартално објављује Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске који даје све релевантне информације и податке о финансијским организацијама које послују у Републици Српској, а које су под надзором Агенције.

УВОД

У складу са чланом 39. став 1. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске¹³ и чланом 32. став 1. Статута Агенције за банкарство Републике Српске¹⁴, Агенција подноси Народној скупштини Републике Српске годишњи извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину. Извјештај се доставља Влади Републике Српске до 31. маја текуће године за претходну годину.

Управни одбор Агенције усвојио је План рада Агенције за 2024. годину (у даљем тексту: План рада Агенције) Одлуком број: УО-35/23 од 26.12.2023. године, као и Измјену Плана рада Агенције за 2024. годину Одлуком број: УО-54/24 од 22.02.2024. године и Измјену Плана рада Агенције за 2024. годину Одлуком број: УО-104/24 од 29.10.2024. године, а у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова Агенције број: Д-31/22 од 25.10.2022. године и измјенама и допунама истог (број: Д-7/23 од 03.04.2023. године, Д-8/23 од 12.05.2023. године, Д-14/23 од 11.07.2023. године, Д-33/23 од 23.11.2023. године, Д-2/24 од 19.02.2024. године, Д-12/24 од 19.04.2024. године, Д-22/24 од 23.09.2024. године и Д-23/24 од 24.10.2024. године), који обухвата послове у сљедећим организационим дијеловима Агенције:

Дирекција

1. Јединица за надзор
 - 2.1. Сектор за надзор институција банкарског система
 - 2.1.1 Одјељење за надзор великих банака
 - 2.1.2 Одјељење за надзор малих и средњих банака
 - 2.1.3 Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (микрокредитне, даваоци лизинга и штедно - кредитне)
 - 2.1.4 Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (СПН и ФТ и ПП)
 - 2.1.5 Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (ЗПКФУ)
 - 2.1.6 Одјељење за надзор интерних модела банка.
2. Сектор за правне послове
 - 2.1. Одјељење за обраду захтјева, приговора и правну подршку
3. Јединица за реструктурирање
 - 3.1. Одјељење за реструктурирање банака и подршку реструктурирању банака
4. Сектор за извјештавање, регулативу и међународну сарадњу
5. Омбудсман за банкарски систем
6. Сектор за информационо-комуникационе технологије
7. Одјељење за заједничке послове.

Управни одбор Агенције усваја овај извјештај, прије датума одређеног за достављање Влади Републике Српске.

¹³ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 59/13 и 04/17

¹⁴ „Службени гласник Републике Српске“ број 63/17

I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У обављању послова из свог дјелокруга Агенција је самостална и независна, а надзор над њеним радом врши Народна скупштина Републике Српске.

Орган управљања Агенцијом је Управни одбор којег чини пет чланова, а које на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске.

Одлуком Народне скупштине Републике Српске број: 02/1-021-830/23 од 20.07.2023. године, која је објављена 02.08.2023. године у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 69/23 и ступила на снагу 03.08.2023. године, изабран је Управни одбор Агенције на период од пет година, којег чини пет чланова.

Директор Агенције представља Агенцију, руководи радом и одговоран је за рад Агенције.

Директора и замјеника директора, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Народна скупштина Републике Српске је именovala директора Агенције на период од пет година, Одлуком број: 02/1-021-741/22 од 06.07.2022. године и замјеника директора Агенције на период од пет година, Одлуком број: 02/1-021-742/22 од 06.07.2022. године, које су објављене у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 68/22 и ступиле на снагу од 16.07.2022. године.

У оквиру Агенције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Статутом Агенције успостављене су Јединица за надзор и Јединица за реструктурирање, са успостављеним Одбором за надзор и Одбором за реструктурирање.

Руководиоца Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, именује Управни одбор Агенције.

У саставу Агенције је Омбудсман за банкарски систем Републике Српске, као самостална организациона јединица, која промовише заштиту права физичких лица корисника финансијских услуга.

На дан 31.12.2024. године у Агенцији су била запослена 82 радника.

Активности Управног одбора Агенције

Управни одбор, као орган управљања Агенцијом, предузимао је мјере за ефикасно и рационално обављање послова и задатака из надлежности Агенције.

У периоду **01.01-31.12.2024. године** Управни одбор је одржао девет сједница, на којима је разматрао и усвојио следеће:

❖ питања која се односе на пословање Агенције:

- Извјештај Централне пописне комисије о извршеном попису имовине и обавеза Агенције за банкарство Републике Српске на дан 31.12.2023. године;
- Извјештај независног ревизора о финансијским извјештајима Агенције за банкарство Републике Српске на дан 31.12.2023. године;
- Финансијски извјештај Агенције за банкарство Републике Српске за период 01.01-31.12.2023. године; за период 01.01-31.03.2024. године; за период 01.01-30.06.2024. године; за период 01.01-30.09.2024. године;
- Извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске за период од 01.01-31.12.2023. године; за период 01.01-30.06.2024. године;
- Извјештај о раду Службе интерне ревизије у периоду 01.01-31.12.2023. године; у периоду 01.01-30.06.2024. године;
- Измјена Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2024. годину (2);
- Прве измјене и допуне Плана јавних набавки за 2024. годину;
- Правилник о допуни Правилника о раду;

- Правилник о допуни Правилника о платама, накнадама и другим примањима у Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о распоређивању вишка прихода над расходима из 2023. године;
- Одлука о расходовању опреме и ситног инвентара Агенције за банкарство Републике Српске;
- Правилник о условима и начину коришћења службених возила и возила у приватном власништву у службене сврхе;
- Одлука о условима и поступку споразумног престанка радног односа уз исплату стимулативне отпремнине;
- План рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2025. годину;
- Финансијски план за 2025. годину;
- План јавних набавки за 2025. годину;
- План рада Службе интерне ревизије за 2025. годину

❖ питања која се односе на пословање банака, МКО и друштава за издавање електронског новца:

- Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за период 01.01-31.12.2023. године; 01.01-31.03.2024. године; 01.01-30.06.2024. године; 01.01-30.09.2024. године;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које микрокредитне организације достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о провођењу надзора давалаца лизинга и предузимању мјера надзора;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које даваоци лизинга достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности;
- Одлука о стопи и начину одржавања заштитног слоја капитала за структурни системски ризик;
- Одлука о измјенама и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала банке;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености (2);
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа (2);
- Одлука о допуни Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- Одлука о привременој мјери за очување капитала банке;
- Одлука о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза;
- Одлука о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од друштава за издавање електронског новца за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о привременим мјерама за одобравање олакшица правним лицима за измирење кредитних обавеза;
- Одлука о привременим мјерама микрокредитним организацијама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза;
- Одлука о израчунавању капитала и извјештавању о капиталу и капиталном захтјеву друштава за издавање електронског новца;
- Одлука о начину провођења надзора друштава за издавање електронског новца и предузимању мјера надзора;
- Одлука о обављању спољне ревизије друштва за издавање електронског новца;
- Одлука о извјештајима која друштва за издавање електронског новца достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о систему управљања и систему унутрашњих контрола друштва за издавање електронског новца;

- Одлука о управљању екстернализацијом друштава за издавање електронског новца;
- Одлука о условима и поступку издавања и престанка важења дозволе за издавање електронског новца друштвима која обављају дјелатност издавања електронског новца у Републици Српској;
- Одлука о условима и поступку издавања претходне сагласности за обављање функције руководиоца издаваоца електронског новца;
- Одлука о условима и поступку издавања сагласности за оснивање пословне јединице у Републици Српској и изван Републике Српске друштву за издавање електронског новца са сједиштем у Републици Српској и за оснивање пословне јединице у Републици Српској друштву за издавање електронског новца са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине;
- Одлука о условима и поступку издавања претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у друштвима која обављају дјелатност издавања електронског новца у Републици Српској;
- Одлука о пословању банака са лицима у посебном односу са банком;
- Одлука о измјени Одлуке о обављању спољне ревизије у банкама;
- Одлука о методологији за утврђивање системски значајних банака и заштитног слоја капитала за системски значајне банке;
- Одлука о заштитном слоју капитала за системски значајне банке;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о поступку надзорног прегледа и оцјене банака;
- Одлука о измјени Одлуке о пословању банака са лицима у посебном односу са банком;
- Информација о спроведеној Студији оправданости успостављања регулаторног оквира за секјуритизацију и IRB приступ у банкарском сектору Републике Српске.

Активности Одбора за надзор

Одбор за надзор чине директор, замјеник директора, руководиоца Јединице за надзор и два члана из реда запослених, која је именовао Управни одбор Агенције. Одбором за надзор предједава директор Агенције, а у његовој одсутности замјеник директора.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за надзор утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције и Пословником о раду Одбора за надзор, а Одбор за надзор нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- давањем и одузимањем дозволе за рад банкама, микрокредитним организацијама, штедно-кредитним организацијама, даваоцима лизинга и другим финансијским организацијама банкарског система;
- предузимањем мјера надзора према банкама;
- издавањем сагласности за спровођење добровољне ликвидације банке;
- одређивањем листе системски важних банака;
- давањем претходне сагласности на статут, односно на измјене и допуне статута финансијских организација банкарског система;
- одобравањем статусне промјене у финансијској организацији банкарског система;
- давањем или одузимањем сагласности за стицање квалификованог учешћа у банци;
- давањем одобрења за оснивање организационих дијелова банке и организационих дијелова банке са сједиштем изван Републике Српске;
- давањем или одузимањем сагласности за именовање члана надзорног одбора или управе банке;
- давањем процјене плана опоравка банке у смислу примјерености и спроводивости предложених мјера за одржавање или обнављање редовног пословања и финансијског положаја банке;
- давањем сагласности банци за стицање учешћа банке у другим правним лицима;
- предузимањем мјера према члановима банкарске групе;
- доношењем одлука о другим значајним питањима везаним за надзор финансијских организација банкарског система.

У периоду **01.01-31.12.2024. године** одржано је 38 сједница Одбора за надзор, на којима је разматрано сљедеће:

❖ питања која се односе на рад банака:

- рјешење о отклањању неправилности и неусклађености у пословању банака након обављеног непосредног и посредног надзора (38);
- рјешење о измјени рјешења о отклањању неправилности у пословању банака (1);
- рјешење о издавању претходне сагласности за именовање чланова Управе банке (9);
- рјешење о издавању претходне сагласности за именовање чланова Надзорног одбора (3);
- рјешење о издавању претходне сагласности на измјене и допуне статута банке (2);
- рјешење за оснивање организационог дијела банке (5);
- рјешење о издавању претходне сагласности банци за купопродају материјално значајног износа пласмана банке (2);
- рјешење о издавању писменог упозорења за одговорног члана управе банке (4);
- анализа пословања банака Републике Српске (32);
- закључак о обустављању поступка непосредног надзора банака (3);
- рјешење о измјени рјешења банака (2);
- рјешење о издавању претходне сагласности на пречишћен текст статута банке (1);
- рјешење о издавању писменог упозорења банци (1);
- одлука о укупној SREP оцјени банке (5);
- одлука о категоризацији банака за 2025. годину (1);
- информација о активностима мониторинга еквиваленције надзорног и регулаторног оквира за банкарски сектор од стране European Banking Authority (1);
- информација о 68. пленарном састанку Комитета експерата за процјену мјера против прања новца и финансирања тероризма (Moneyval) (1).

❖ питања која се односе на рад МКО:

- рјешење о отклањању неправилности у пословању МКО (14);
- рјешење о издавању претходне сагласности на измјене и допуне Статута МКО (7);
- рјешење о издавању сагласности на измјене и допуне Одлуке о оснивању МКО (1);
- рјешење о издавању сагласности на измјене и допуне Уговора о оснивању МКО (4);
- рјешење о стављању ван снаге рјешења МКО (2);
- закључак о обустављању поступка надзора пословања МКО (7);
- анализа пословања МКО (60);
- рјешење о издавању претходне сагласности на Статут МКО (2);
- рјешење о издавању сагласности на Одлуку о оснивању МКО (1);
- рјешење о издавању сагласности на Уговор о оснивању МКО (1);
- рјешење о издавању сагласности на пречишћени текст Статута МКО (1).

❖ питања која се односе на рад ДЛ:

- рјешење о отклањању неправилности у пословању ДЛ (1);

❖ питања која се односе на рад банака, МКО, ДЛ и друштава за издавање електронског новца, те којима се регулише рад истих:

- која су у надлежности Управног одбора:
 - Одлука о стопи и начину одржавања заштитног слоја капитала за структурни системски ризик;
 - Одлука о измјенама и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала банке;
 - Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености (2);

- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа (2);
- Одлука о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које микрокредитне организације достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о провођењу надзора давалаца лизинга и предузимању мјера надзора;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које даваоци лизинга достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о привременој мјери за очување капитала банке;
- Одлука о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза;
- Одлука о заштитном слоју капитала за системски значајне банке;
- Одлука о методологији за утврђивање системски значајних банака и заштитног слоја капитала за системски значајне банке;
- Одлука о привременим мјерама микрокредитним организацијама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза;
- Одлука о израчунавању капитала и извјештавању о капиталу и капиталном захтјеву друштава за издавање електронског новца;
- Одлука о начину провођења надзора друштава за издавање електронског новца и предузимању мјера надзора;
- Одлука о обављању спољне ревизије друштва за издавање електронског новца;
- Одлука о извјештајима која друштва за издавање електронског новца достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о систему управљања и систему унутрашњих контрола друштва за издавање електронског новца;
- Одлука о управљању екстернализацијом друштава за издавање електронског новца;
- Одлука о условима и поступку издавања и престанка важења дозволе за издавање електронског новца друштвима која обављају дјелатност издавања електронског новца у Републици Српској;
- Одлука о условима и поступку издавања претходне сагласности за обављање функције руководиоца издаваоца електронског новца;
- Одлука о условима и поступку издавања сагласности за оснивање пословне јединице у Републици Српској и изван Републике Српске друштву за издавање електронског новца са сједиштем у Републици Српској и за оснивање пословне јединице у Републици Српској друштву за издавање електронског новца са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине;
- Одлука о условима и поступку издавања претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у друштвима која обављају дјелатност издавања електронског новца у Републици Српској;
- Одлука о измјени Одлуке о обављању спољне ревизије у банкама;
- Одлука о пословању банака са лицима у посебном односу са банком;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о поступку надзорног прегледа и оцјене банака;
- Информација о спроведеној Студији оправданости успостављања регулаторног оквира за секјуритизацију и IRB приступ у банкарском сектору Републике Српске;
- која су у надлежности директора:
 - Упутство за пруденцијално вредновање софтвера за потребе израчуна регулаторног капитала;
 - Упутство за укључивање добити текућег периода остварене током или на крају пословне године у ставку редовног основног капитала;

- Инструкција за попуњавање извјештајних образаца за капитал, укупан пондерисани ризик и финансијску полугу;
- Упутство за примјену Одлуке о облику и садржају извјештаја које МКО достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Упутство за примјену Одлуке о облику и садржају извјештаја које ДЛ достављају АБРС;
- Смјернице за анализу и процјену ризика у примјени Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности и Смјернице за идентификацију стварног власника;
- Упутство за примјену стандардизованог и поједностављеног стандардизованог приступа мјерењу каматног ризика у банкарској књизи;
- Инструкција за попуњавање извјештајних образаца за каматни ризик у банкарској књизи;
- Инструкција за попуњавање извјештаја о олакшицама за физичка лица за измирење кредитних обавеза;
- Инструкција о облику и садржају извјештаја које друштва за издавање електронског новца достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Инструкција за попуњавање извјештајног обрасца ПМ – Олакшице за измирење кредитних обавеза;
- Инструкције за попуњавање извјештаја о олакшицама за физичка лица за измирење кредитних обавеза (Образац МКО: ПМ-Олакшице).

На сједницама је такође разматран извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске (4), који обухвата и банкарски и МКО сектор, а који се након разматрања доставља Управном одбору на разматрање и усвајање.

Активности Одбора за реструктурирање

Одбор за реструктурирање чине директор, замјеник директора, руководиоца Јединице за реструктурирање и два члана из реда запослених које је именовао Управни одбор Агенције. Одбором за реструктурирање председава директор, а у његовој одсутности замјеник директора Агенције.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за реструктурирање утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције за банкарство Републике Српске и Пословником о раду Одбора за реструктурирање, а Одбор за реструктурирање нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- израдом и усвајањем плана реструктурирања, отклањањем препрека за реструктурирање, отписом и конверзијом капитала, избором лица које врши независну процјену вриједности имовине и обавеза, покретањем поступка реструктурирања, као и у вези са инструментима и мјерама које се предузимају у реструктурирању;
- израдом плана реструктурирања којим се предвиђа примјена одговарајућих инструмената и мјера реструктурирања и овлашћења након доношења одлуке о покретању поступка реструктурирања;
- увођењем посебне управе, именовањем једног или више посебних управника, ако оцјени да би исто допринјело остваривању циљева реструктурирања;
- доношењем одлуке о примјени одређених инструмената реструктурирања, продаји акција, односно имовине, права и обавеза, преносу на банку за посебне намјене, одвајању имовине и реструктурирању властитим средствима банке;
- издавањем дозволе банци за посебне намјене и преносом акција и других власничких инструмената једне или више банака у реструктурирању и цјелокупне имовине или дијела имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању на банку за посебне намјене;
- одузимањем дозволе за рад банци за посебне намјене;
- извршавањем одвајања и преноса дијела или цјелокупне имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању или банке за посебне намјене на једно или више друштава за управљање имовином;
- утврђивањем посебних минималних захтјева за капиталом и прихватљивим обавезама за банке;
- одобравањем плана реорганизације пословања у реструктурирању властитим средствима банке;

- доношењем и других појединачних аката у поступку реструктурирања банке и банкарске групе, у складу са законом којим се уређују банке.

У периоду **01.01-31.12.2024. године** одржано је седам сједница Одбора за реструктурирање, на којима је разматрано следеће:

❖ питања која се односе на рад банака, те којима се регулише рад истих:

• која су у надлежности директора Агенције:

- рјешење о утврђивању минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе и одређивању мјера према банци (1);
- измијењена Информација о Плану опоравка банке за 2023. годину;
- Очекивања од банака у планирању реструктурирања – смјернице;
- Оперативне смјернице за израду приручника за примјену инструмента реструктурирања властитим средствима банке;
- Одлука о допуни Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- План реструктурирања за банке (8);
- рјешење о отклањању неправилности и неусклађености у пословању банака (2).

1. ДИРЕКЦИЈА

Дирекцију чине директор, замјеник директора, савјетник, сарадник за превођење, сарадник за односе са јавношћу, технички секретар, Служба интерне ревизије, Служба за рачуноводство и финансије, те Служба за економску анализу и статистику. Измјеном и допуном Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова Агенције број: Д-22/24 од 23.09.2024. године укинута је радно мјесто савјетника у Дирекцији Агенције, те су послови и радни задаци који су били у његовој надлежности преузети од стране других организационих јединица у оквиру Агенције.

У извјештајном периоду, у оквиру Дирекције, обављани су послови заступања и представљања Агенције у земљи и иностранству, доношења аката из надлежности Агенције, анализирања макроекономског окружења и његовог утицаја на банкарски систем, сарадње са иностраним институцијама и организацијама, те другим ентитетским институцијама и институцијама БиХ. Директор Агенције и замјеник директора Агенције управљали су и руководили Агенцијом, координисали су рад између организационих дијелова Агенције, те су обављали све друге послове прописане Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Статутом Агенције за банкарство Републике Српске. Запослени из Дирекције као чланови Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске учествовали су у раду и присуствовали на редовним сједницама у овом извјештајном периоду.

Интерни ревизор о извршењу годишњег плана рада сачињавава годишњи извјештај о раду, који доставља директору на разматрање и Управном одбору Агенције на усвајање.

Од стране Савјетника, до септембра 2024. године, обављани су послови праћења израде Извјештаја о банкарском систему Републике Српске за 2023. годину и први и други квартал 2024. године као и праћење израде Извјештаја о раду Агенције за 2023. годину. Савјетник је континуирано проводио активности на координацији рада Радних група именованих од стране Владе Републике Српске за преговоре о Споразуму о стабилизацији и придруживању између БиХ и ЕУ, а као именовани члан учествовао је у раду Радне групе 4 и Радне групе Економски критеријуми. Такође, координисао је достављање тражених извјештаја за Пододбор за унутрашње тржиште и конкуренцију укључујући заштиту здравља и потрошача ЕС, као и извјештаја за Пододбор за економска питања и статистику. У извјештајном периоду одржан је 7. састанак Пододбора за економска питања и статистику на којем су извјештавали именовани представници Агенције.

У оквиру радних група за економска питања, слободно кретање капитала и финансијски надзор и у сарадњи са Министарством финансија Републике Српске, Савјетник је учествовао у праћењу и достављању тражених информација при изради редовних извјештаја за израду документа „Прилог институција у БиХ за редовни годишњи извјештај ЕС о БиХ за период 1.5.2023 – 15.3.2024“.

Савјетник као члан Комисије за сарадњу надзорних органа финансијског сектора Републике Српске, присуствовао је редовним сједницама и учествовао у раду Комисије и изради Извјештаја о раду Комитета за 2023. годину. Такође, Савјетник је учествовао на састанцима Пореске управе Републике Српске, а везано за давање тумачења која се односе специфичности у пословању банака у односу на друга привредна друштва и примјену Закона о порезу на добит у банкама Републике Српске.

У оквиру Дирекције у континуитету су обављане активности информисања циљне јавности о активностима Агенције. Редовне активности и послови везани за односе са јавношћу обухватили су контакте са штампаним и електронским медијима, организовање конференција за медије, подршку јавном наступу радника Агенције, писање јавних саопштења и текстова за интернет страницу Агенције, праћење писања електронских и писаних медија из области рада Агенције и стања у банкарском систему Републике Српске, бригу о примјени Закона о приступу информацијама и др.

У оквиру Дирекције континуирано се спроводе активности на превођењу које обухватају писмени превод законске регулативе са српског језика на енглески језик, писмени превод кореспонденције Агенције са међународним институцијама, конзекутивно превођење на састанцима представника Агенције са представницима међународних институција као и конференцијских позива, семинара, презентација, и сл., те превод *ad-hoc* захтјева.

У Служби за рачуноводство и финансије су сачињени: Годишњи финансијски извјештаји Агенције за 2023. годину, који су након усвајања од стране Управног одбора Агенције (на прописаним обрасцима) достављени Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ), као и Влади Републике Српске и Народној скупштини Републике Српске у оквиру Извјештаја о

пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за 2023. годину; Извјештај о наплати пореских и непореских давања у 2023. годину који се достављају Министарству финансија Републике Српске; Квартални и финансијски извјештаји за 2024. годину, а који су достављени Управном одбору Агенције; Полугодишњи финансијски извјештаји за 2024. годину (у складу са Правилником о рачуноводству), који након усвајања од стране Управног одбора Агенције чине дио полугодишњег извјештаја Агенције; Квартални обрачуни накнада за надзор у складу са одлукама: Одлука о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од банака за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске¹⁵, Одлука о јединственој тарифи накнада за микрокредитне организације¹⁶ и Одлуком о висини накнада која се плаћа у поступку пред Агенцијом за банкарство Републике Српске¹⁷, као и праћење њихове наплате; Мјесечни извјештаји за Пореску управу Републике Српске и Републички завод за статистику; Мјесечни захтјеви Фонду здравственог осигурања Републике Српске за рефундацију накнаде плате за вријеме привремене спрјечености за рад и ЈУ Јавном фонду за дјечију заштиту Републике Српске за рефундацију накнада за вријеме породилског одсуства.

У Служби за рачуноводство и финансије су вршени и слједећи послови: закључивање пословних књига; контрола и припрема улазне и излазне документације; обрачун и исплата плата и других личних примања; размјена конфирмација са добављачима, банкама и другим финансијским организацијама; орочења средстава и њихово праћење; праћење извршења Финансијског плана Агенције за 2024. годину; припрема Нацрта финансијског плана за 2025. годину, сарадња са комисијом за попис имовине, обавеза и потраживања; праћење прописа из области рачуноводства и њихове примјене, те присуствовање семинарима и другим видовима едукације из области рачуноводствене професије; припрема и презентовање финансијских извјештаја за интерну и екстерну ревизију; сарадња са другим организационим дијеловима Агенције и други послови из дјелокруга рада Службе за рачуноводство и финансије.

1.1. Едукација

Агенција је наставила да поклања велику пажњу едукацији запослених, обезбјеђујући присуство на разним семинарима и конференцијама, како кроз физичко присуствовање, тако и кроз *on-line* приступ. У наредној табели дајемо преглед семинара и конференција, са називом обрађене теме и називом организатора:

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
1.	Семинар	Континуирана едукација (Ревизија рачуноводственог обухватања некретнина, Извјештавање ИР)	Удружење интерних ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске	Webinar
2.	Семинар	Континуирана едукација (Употреба алата и техника за анализу пословања и ревизију у ЈС)	Удружење интерних ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске	Webinar
3.	Семинар	Континуирана едукација (Семинар из ИР: Употреба инф. технологија у ИР – Слађана Петровић и Практични примјери употребе ПИФЦ апликац.- Оливера Тица)	Централна јединица за хармонизацију	Webinar
4.	Семинар	Припрема за аналитички преглед законодавства ЕУ и БиХ	Дирекција за европске интеграције	Webinar
5.	Семинар	Канцеларијско, архивско и електронско пословање	Удружење архивских радника Републике Српске	Терме Озрен Какмуж
6.	Семинар	Канцеларијско, архивско и електронско пословање	Удружење архивских радника Републике Српске	Јахорина
7.	Семинар	Квалификација понуђача, директни споразум на порталу ЈН, поништавање и отказивање поступка набавке и анализа рјешења УРЖ-а и Суда БиХ	Центар за унапређење корпоративног управљања БЛ	Бања Лука

¹⁵ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/21 и 104/23

¹⁶ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 98/18 и 09/23

¹⁷ „Службени гласник Републике Српске“ број 06/08

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
8.	Семинар	Јачање капацитета централних банака и регулатора у земљама западног Балкана - област реструктурирања банака	Народна банке Чешке	Праг
9	Семинар	Усклађивање пословања са новим Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности	„Paragraf Lex“ д.о.о. и „Atos bank“ а.д. Бања Лука	Бања Лука
10.	Семинар	Practical IT Audit	Удружење банака БиХ	Сарајево
11.	Семинар	Securing Your Access, Data & Applications	4sec d.o.o.	Бања Лука
12.	Семинар	Управљање кибернетичким ризицима и регулатива о DORA	Удружење професионалних риск менаџера у БиХ	Сарајево
13.	Семинар	Практична примјена Закона о измјенама и допунама ЗЈН	Refarm Creative Solutions / REC Друштво за истраживање и унапређење локалног и регионалног развоја	Сарајево
14.	Семинар	Управљање финансијским кризама	JVI	Беч
15.	Семинар	Кризно управљање у области реструктурирања	Народна банка Холандије	Амстердам
16.	Семинар	Планирање реструктурирања	Народна банка Шпаније	On-line
17.	Семинар	Најбоље праксе у процјени планова опоравка	EBA/ESE	Париз
18.	Семинар	Управљање каматним ризиком у банкарској књизи (IRRBB)	Удружење професионалних риск менаџера у БиХ	Сарајево
19.	Семинар	ILAAP - Evaluation of liquidity risk management	ESE	Луксембург
20.	Семинар	Ризик каматне стопе и управљање активом и пасивом у банкама	ESE	Беч
21.	Семинар	Примјена Закона о СПН и ФТА	АБРС, АОРС и КХТ	On-line
22.	Семинар	Фискализација у Републици Српској	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске	Бања Лука
23.	Семинар	Јавне набавке посматране кроз призму интерних финансијских контрола у јавном сектору	SWOT	On-line
24.	Семинар	Нови закон о предузетницима, измјене закона о порезу на доходак и доприносима и припремне радње за израду годишњег финансијског извјештаја	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске	On-line
25.	Конгрес	Међународни конгрес правника на Бледу	Кец група д.о.о. Нови Сад	Блед, Словенија
26.	Конгрес	28. Међународни конгрес рачуноводствене и ревизорске професије у Републици Српској	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске	Теслић
27.	Симпозијум	Јачање економске отпорности у условима дезинтегрисаних тржишта и глобалне кризе	ФИНРАР и др.	Теслић
28.	Савјетовање	VII Савјетовању из прекршајно-правне области „Актуелне теме прекршајног законодавства у БиХ“	Удружења судија Републике Српске	Бијељина
29.	Савјетовање	Дисциплинска пријава, медијација и дисциплински поступак	Агенција за правни консалтинг и едукацију АПКЕ Сарајево	Сарајево
30.	Савјетовање	Заштита личних података, анализа новог Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине	Агенција за правни консалтинг и едукацију АПКЕ Сарајево	Сарајево

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
31.	Радионица	Надолозеће промјене у индустрији осигурања „DORA“ регулативе - процјена ризика у ИТ индустрији	Центар за дијаспору	Бања Лука
32.	Радионица	Интеграција финансијске едукације у школски програм - искуства из региона	OECD	On-line
33.	Радионица	Програм јачања капацитета централних банака на западном Балкану са погледом на интеграцију у европски систем централних банака	Deutsche Bundesbank и Централна банка Португала (Banco de Portugal)	Лисабон, Португал
34.	Радионица	Операционализација документа Очекивања од банака у планирању реструктурирања-смјернице и планови реструктурирања	Свјетска банка (FInSAC)	Бања Лука
35.	Радионица	Секјуритизација и Модел заснован на интерном систему рејтинга (IRB модел)	Свјетска банка	Бања Лука
36.	Радионица	Пруденцијална консолидација	Свјетска банка	Бања Лука
37.	Радионица	Друга симулацијска сесија пред Moneyval евалуацију	Министарство безбедности БиХ	Сарајево
38.	Радионица	Борба против прања новца и финансирања тероризма	Регионална школа за јавну управу (ReSPA)	On-line
39.	Радионица	Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности у МКО	Удружење МКО - АМФИ Сарајево	Сарајево
40.	Радионица	Примјена новог Закона о СПН и ФТА у банкарском сектору	Удружење банака БиХ	Сарајево
41.	Радионица	Ефективно спровођење циљаних финансијских санкција	Савјет Европе и МББиХ	Сарајево
42.	Радионица	Међународни стандарди борбе против прања новца и финансирања терористичких активности, Преглед режима санкција према резолуцијама УН-а	Министарство безбједности БиХ и OSCE	Сарајево
43.	Радионица	Борба против финансирања пролиферације и заобилажења санкција: Изазови у пракси	Министарство безбједности БиХ	Сарајево
44.	Радионица	Операционализација документа Смјернице за процјену управљачких информационих система банке	Свјетска банка (FInSAC)	Сарајево
45.	Радионица	Финансијска стабилност и ризик	CEF	Љубљана
46.	Радионица	Неквалитетни кредити	JVI/ECB/FinSAC	Беч
47.	Радионица	CRR III i CRD VI	Хрватска Народна Банка	Загреб
48.	Радионица	Cash management	Хрватска Народна Банка	Загреб
49.	Радионица	Европске интеграције и регулаторни аспекти	Хрватска Народна Банка	Загреб
50.	Радионица	IRRBB, надзор банкарске групе на консолидованој основи, надзорно тестирање отпорности на стрес „bottom up“ у сегменту ESG ризика	Свјетска банка (FInSAC)	Бања Лука
51.	Радионица	IRRBB, надзор банкарске групе на консолидованој основи, надзорно тестирање отпорности на стрес „bottom up“ у сегменту ESG ризика	Свјетска банка (FInSAC)	Сарајево
52.	Радионица	Годишња MREL радионица Бечке иницијативе	Европска банка	Беч

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
53.	Курс	Introduction to financial stability, systemic risk and macroprudential policy	Deutsche Bundesbank	On-line
54.	Курс	Oracle релационе базе података	InfoArs	Бања Лука
55.	Обука	Пројекат „Јачање система јавних набавки у БиХ“	Агенција за јавне набавке БиХ	On-line
56.	Конференција	Адекватан одабир приоритета реформи финансијског сектора	Свјетска банка (FInSAC)	Беч
57.	Конференција	36. годишња конференција чланица BSCEE	Централна банка Мађарске и BSCEE	Будимпешта
58.	Конференција	Будућност финансијских институција	Bloomberg Adria	Сарајево
59.	Конференција	Поглед у будућност са освртом на прошлост: 50 година Базелског комитета	Базелски комитет за банкарску супервизију	Базел
60.	Конференција	Прихватање различитости за инклузивне финансије		Краков
61.	Конференција	Утицај вјештачке интелигенције (AI) на финансијска тржишта БиХ и региона	Агенција „Studio Switch“ д.о.о. Сарајево и Удружење банака БиХ	Међугорје
62.	Конференција	„Cyber Security“ конференција	AmCham	Сарајево
63.	Конференција	Конференција „NetWork 12“	Communis	Неум
64.	Конференција	Конференција "Horizonti kapitala"	Via Media	Јахорина
65.	Конференција	„D Days IV“ (Актуелне промјене у пословању финансијског сектора – зеленије, дигиталније, одговорније): примјена новог Закона о СПН и ФТА и Закона о електронском новцу дигитализација банкарског сектора ESG	„Bam consult“ д.о.о. Banja Luka	Бања Лука
66.	Конференција	4sec ManageEngine konferencija	4sec d.o.o.	Игман
67.	Конференција	Techn10Hosted	Lanaco d.o.o.	Бања Лука
68.	Конференција	ISACA Chapter Conference – Do not panic!	Isaca Croatia Chapter	Загреб
69.	Конференција	Регионална конференција о банкарској регулативи и супервизији	CEF	Љубљана
70.	Конференција	Finovate Adria	Lanaco d.o.o.	Бања Лука
71.	Конференција	„Инвест Српска 2024“	Инвестиционо-развојна-банка Републике Српске	Јахорина
72.	Конференција	„Microbalkans 24“ Конференција Западног Балкана – сектор микрофинансирања (Western Balkan Conference for the Microfinance Sector)	Удружење микрокредитних организација Босне и Херцеговине	Сарајево
73.	Конференција	AML/CFT College Conference for CESEE	Централна банка Мађарске	Будимпешта
74.	Конференција	„31st RegTech Convention“	Regnology	Франкфурт
75.	Панел	II Регионални панел супервизора	Агенција за банкарство Републике Српске	Бања Лука
76.	Округли сто	AMFI - округли сто	AMFI БиХ	Mostar

2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР

2.1. Сектор за надзор институција банкарског система

Примјењујући сву прописану законску и подзаконску регулативу Јединица за надзор је у 2024. години вршила надзор банкарског система кроз рад Сектора за надзор институција банкарског система, а преко шест одјељења, и то:

- 2.1.1. – Одјељење за надзор великих банака;
- 2.1.2. – Одјељење за надзор средњих и малих банака;
- 2.1.3. – Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (МКО и ДЛ);
- 2.1.4. – Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (СПН и ФТ и ПП);
- 2.1.5. – Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (ЗПКФУ);
- 2.1.6. – Одјељење за надзор интерних модела банака.

Одјељења су имала међусобну сарадњу и сталну размјену података са циљем добијања цјелокупне слике о пословању сваке банке, МКО, ДЛ, као и банкарског система у цјелини.

2.1.1. Одјељење за надзор великих банака

2.1.2. Одјељење за надзор средњих и малих банака

Надзор пословања банака

Надзор пословања банака се, у оквиру Сектора за надзор институција банкарског система, обавља у два одјељења и то у Одјељењу за надзор великих банака, које врши надзор пословања три највеће банке банкарског сектора Републике Српске и Одјељењу за надзор средњих и малих банака, које врши надзор пословања осталих пет банака банкарског сектора Републике Српске (у даљем тексту овог поглавља: Одјељења). Одјељења обављају надзор банака на основу законских и подзаконских прописа, професионалних правила и норми заснованих на основним принципима за ефикасан надзор банака и стандардима сходно базелским принципима и ЕУ директивама за банкарску супервизију.

Одјељења проводе континуирани надзор банака, идентификују, процјењују и надгледају изложености свим ризицима, те предлажу адекватне надзорне мјере према појединачним банкама.

Примјена приступа надзора банака кроз имплементацију SREP методологије је започела 2020. године, а у 2024. години обављане су активности везано за редовни годишњи надзорни преглед и оцјену банака са финансијским подацима на 31.12.2023. године за пет банака за које је Планом рада Агенције предвиђено да се ради SREP процјена. За три банке није планирано да се ради SREP процјена, те је за исте израђен записник о оцјенама Процеса интерне процјене адекватности капитала – ICAAP и Процеса интерне процјене адекватности ликвидности – ILAAP.

Одјељења су током 2024. године вршила надзор банака кроз обављање активности посредног и непосредног надзора на начин и у роковима дефинисаним Планом рада Агенције, као и оперативним плановима.

Сходно релевантним законским прописима, одлукама Агенције и Плану рада Агенције, Одјељења приликом обављања надзора банака прате и оцјењују:

- да ли банка послује у складу са релевантним законским и подзаконским прописима, у складу са својим интерним актима, као и у складу са стандардима опрезног банкарског пословања;
- адекватност капитала банке у односу на ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању, укључујући оцјену ICAAP-а, његово спровођење и резултате;
- адекватност управљања ризиком ликвидност банке, укључујући оцјену ILAAP-а;
- адекватност система управљања у банци, укључујући оцјену организационе структуре, система управљања ризицима и система унутрашњих контрола;
- пословни модел и профитабилност банке, односно финансијски резултат;

- адекватност управљања кредитним ризиком (квалитет датих кредита, аванса, акредитива, гаранција, као и улагања у хартије од вриједности, са освртом на благовременост испуњења обавеза дужника и усклађеност са важећим прописима, инструменте обезбјеђења и јемства примљена по основу пласмана, поштовање ограничења изложености и процес утврђивања исте, велике изложености и друго);
- адекватност управљања осталим ризицима којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању (оперативни, тржишни, каматни ризик и др.);
- тачност и адекватност података и информација које је банка дужна да јавно објављује;
- друге битне показатеље који утичу на пословање банке.

У складу са Планом рада Агенције, најзначајније редовне активности Одјељења везане за надзор банака у 2024. години обављене су кроз:

Активности посредног надзора банака

Посредни надзор банака је обављан на основу извјештаја које су банке достављале, у форми, садржају, динамици и на начин прописан ЗОБ, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те прегледом и друге релевантне документације достављене од стране банака.

Кроз посредни надзор се примарно надзире, прати и анализира пословање банака са сједиштем у Републици Српској са циљем утврђивања ризичног профила банке, односно процјене свих ризика којима је банка изложена или којима би могла бити изложена у свом пословању, те по потреби иницира непосредни надзор банака. На основу анализа и процјена у оквиру посредног надзора се предлажу/доносе адекватне надзорне мјере према банкама и прати провођење истих са циљем осигурања и очувања стабилности банака, као и банкарског сектора Републике Српске у цјелини.

Извјештајну основу банака са сједиштем у Републици Српској чине редовни дневни, декадни, мјесечни, квартални, годишњи, те по потреби други извјештаји и информације који су били предмет надзора и анализа у овом извјештајном периоду.

Појачани надзор у 2024. години је примјењиван код двије банке које, су у складу с тим имале обавезу чешћег и додатног извјештавања.

У складу са напријед наведеним, у дијелу посредног надзора у 2024. години обављене су следеће активности:

- извршена је редовна годишња SREP процјена за пет банака са сједиштем у Републици Српској (по SREP методологији) која се проводи на основу процјене појединачних SREP елемената (пословни модел и профитабилност, систем управљања и систем управљања ризицима, ризици везани за капитал - кредитни, каматни, тржишни и оперативни ризик, као и ризици везани за ликвидност и изворе финансирања). Резултати SREP процјена за сваку појединачну банку су представљени банкама путем састанака са надлежним представницима банака, а исти су коришћени за израду рјешења о надзорним мјерама према банкама, те за израду приједлога плана надзорних активности за 2025. годину. Четири банке су уложиле приговор на записнике на које је Агенција одговорила у законом предвиђеном року, након чега су, у зависности од неправилности и неусклађености у пословању банака утврђених приликом провођења SREP процјене, за пет банака издата рјешења Агенције са укупно 26 налога за отклањање неправилности и неусклађености у пословању и роковима за извршење истих, као и са одређеним бројем препорука за унапређење процеса и пословања банака. У зависности од неправилности и неусклађености у пословању банака утврђених приликом провођења SREP процјене, а сходно захтјевима Одлуке о поступку надзорног прегледа и оцјене банака¹⁸ којима су дефинисани додатни капитални и ликвидностни захтјеви, те сходно утврђеним SREP оцјенама, према банкама су, кроз наведена рјешења, предузете мјере надзора за укључивањем додатних капиталних и ликвидносних захтјева у односу на прописане законске минимуме;
- извршене су процјене успостављених ICAAP-а и ILAAP-а за свих осам банака са сједиштем у Републици Српској, при чему су за наведених пет банака кроз анализу Извјештаја о ICAAP-у и Извјештаја о ILAAP-у резултати истих укључени у записнике о извршеном SREP прегледу и

¹⁸ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 103/21, 06/24 и 115/24

процјени за сваку банку појединачно, а за три банке за које нису рађене SREP процјене у 2024. години извршен је надзорни преглед и оцјена Извјештаја о ICAAP-у и Извјештаја о ILAAP-у након којег су сачињени записници. Ниједна банка није уложила приговор на записник, те је, у зависности од неправилности и неусклађености, за једну банку издато рјешење Агенције са укупно два налога са роковима за извршење истих, те одређени број препорука;

- квартални преглед SREP индикатора, анализе промјена и израда кварталних анализа прилагођених SREP методологији за свих осам банака банкарског сектора Републике Српске;
- завршена је анализа и процјена Плана опоравака за свих осам банака банкарског сектора Републике Српске са финансијским подацима на дан 31.12.2022. године, на основу чега су сачињени записници са наведеним неправилностима и неусклађеностима везано за Планове опоравка. Након истека законских рокова за достављање приговора банака, Агенција је за пет банака издала рјешења са укупно шест налога за отклањање неправилности и неусклађености везано за Планове опоравка са роковима за извршење истих, те одређени број препорука. Поред тога, у задњем кварталу 2024. године је започет процес анализе и процјене Плана опоравака за све банке банкарског сектора Републике Српске са финансијским подацима на дан 31.12.2023. године;
- провођење постнадзорног поступка на основу информација, извјештаја и документације које банке достављају, чиме се прати реализација наложених мјера након обављеног непосредног и посредног надзора, те процјењује степен извршења истих;
- праћење поступања банака по Плановима опоравка (на основу информација, извјештаја и документације које банке достављају);
- преглед извјештаја о обављеној спољној ревизији финансијских извјештаја банака и извјештаја за потребе Агенције за 2023. годину, те по потреби организовање састанака са спољним ревизорима банака на тему обављених ревизија и достављених извјештаја;
- припрема за учешће Агенције, односно њених представника на редовним годишњим састанцима/колецима супервизора;
- редовна размјена информација са надзорним тијелима других земаља;
- анализа захтјева банака везаних за екстернализацију пословних материјално значајних активности и израда мишљења о истом;
- редовно и према потреби и у зависности од ризичног профила банке, организовани су састанци са представницима управа и контролних функција банака;
- израда различитих мишљења (о оцјени и квалификацији прекршаја банака и одговорних лица утврђених кроз посредни и непосредни надзор и у вези са давањем сагласности банкама за спољног ревизора и друго);
- учешће у изради инструкција, појашњења и тумачења везано за примјену регулативе заједно са Сектором за извјештавање, регулативу и међународну сарадњу;
- заједно са Сектором за информационо-комуникационе технологије рад на унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама, што је у функцији ефикаснијег надзора;
- учешће у радним групама (у текућим и новим пројектима) на изради нове регулативе;
- учешће на семинарима/вебинарима у оквиру пројекта међународних организација, као и у организацији других међународних институција;
- остале активности из области посредног надзора банака.

Активности непосредног надзора банака

У оквиру непосредног надзора вршен је надзор банака на лицу мјеста, односно у самим банкама, а исти се обавља кроз надзорни циклус чији је оквир дефинисан ЗОБ и Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, одлукама и Планом рада Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те обухвата сљедеће процесе: планирање надзора (годишњи и оперативни планови надзора), припрему надзора, надзоре у самим банкама, сачињавање основних аката (записник, рјешење са надзорним мјерама, итд.) и даљег поступања у постнадзорном поступку зависно од утврђених неправилности и неусклађености у пословању и наложених мјера за сваку појединачну банку.

Сваки од ових процеса обухвата низ врло сложених активности и радњи, на основу којих се доносе закључци и оцјене о квалитету пословања банке у сегментима који су предмет надзора, утврђују се слабости и неправилности, односно неусклађености са прописима, врши оцјена квалитета управљања ризицима у пословању банака и дају приједлози за доношење рјешења са надзорним мјерама према банкама и одговорним лицима, а све са циљем одржавања сигурности и стабилности банкарског сектора Републике Српске. У 2024. години посебан акценат у обављеним непосредним надзорима банака је био усмјерен на: управљање кредитним ризиком, управљање ризиком ликвидности, систем управљања и систем управљања ризицима, капитал банке, као и извршење наложених мјера.

У оквиру непосредног надзора у 2024. години извршене су следеће активности:

- у складу са Планом рада Агенције извршена је разрада и припрема кварталних оперативних планова непосредног надзора банака, те су на основу истих формиран тимови за надзор и одређена задужена овлашћена лица за надзор појединачних банака у планираним роковима;
- сходно Процедурама за организовање и провођење непосредног надзора, обављене су припремне радње за организацију и вршење непосредног надзора: најави надзора, контакти са одговорним лицима у банци, дефинисање захтјева за потребном документацијом и информацијама, израда планова за појединачне надзоре (распоред овлашћених лица, задатака и времена у припреми и у надзору на лицу мјеста), преглед достављене документације од стране банке и документације расположиве у Агенцији, одржавање уводних састанака са представницима банке са циљем оцјене степена и квалитета припремљености банке за отпочињање надзора и друго;
- надзори на лицу мјеста у банкама, што је, поред непосредног увида у пословне књиге и документацију банака, укључивало: оперативне састанке надзорних тимова, састанке тимова са члановима управе банака, руководиоцима контролних функција и осталим представницима банака, израду оперативних информација о току надзора, прикупљање неопходне документације и података са циљем документовања надзорних поступака, одржавање завршног састанка са надлежним лицима у банкама и презентација прелиминарних налаза надзора и слично;
- израда записника о обављеном непосредном надзору;
- при обављању горе наведених послова који се односе на непосредни надзор поштовани су рокови за израду и доставу аката Агенције, права банака на приговор, као и примјена усвојених процедура и интерних аката за обављање непосредног надзора;
- израда приједлога аката Одбору за надзор Агенције након истека рока за приговоре банака (приједлог надзорних мјера према банкама, итд.);
- постнадзорни поступак у Агенцији, обављен кроз: анализирање достављене документације која доказује извршење налога, сачињавање информација по истом, даљу организацију и одвијање тока надзора након издатих надзорних мјера банци;
- остале активности које се односе на непосредни надзор.

О налазима надзора сачињавани су записници са чијим садржајем су обавезни да се упознају предсједник и чланови надзорног одбора банке, предсједник и чланови управе банке, руководиоци контролних функција, те више руководство банака у чијој је надлежности област која је била предмет надзора.

За утврђене неправилности у примјени закона, подзаконских аката, прописа и одржавања прописаних стандарда, донесена су рјешења са налозима и дати рокови за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању банака, а банке су у току надзора и у постнадзорном периоду предузимале активности на отклањању истих, те сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа о извршењу истих у датим роковима.

На основу извршених непосредних надзора у четири банке, који су започети крајем 2023. године, а завршени су у 2024. години, због утврђеног неизвршења раније наложених мјера Агенције, су за два одговорна члана управе из двије банке издата и писмена упозорења.

У 2024. години непосредним прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације, у складу са Планом рада Агенције, извршено је осам непосредних надзора у осам банака, који су за предмет имали:

- поступање по одредбама Одлуке о управљању ризиком ликвидности¹⁹ код три банке;
- поступање по одредбама Одлуке о управљању ризиком ликвидности и извршење наложених мјера код једне банке;
- извршење наложених мјера код двије банке;
- систем управљања и систем управљања ризицима код једне банке;
- капитал банке и извршење наложених мјера код једне банке.

Након извршених непосредних надзора, код свих банака су утврђене одређене неправилности и неусклађености у пословању, што је констатовано у записницима о извршеном надзору. Након истека законских рокова за достављање приговора банака, Агенција је за осам банака издала рјешења са укупно 60 налога за отклањање неправилности и неусклађености у пословању са роковима за извршење истих, те 12 препорука.

На основу извршених надзора за два одговорна члана управе из двије банке су, због утврђеног неизвршења раније наложених мјера Агенције, издата и писмена упозорења.

У извршеним непосредним надзорима, утврђене неправилности и неусклађености су се углавном односиле на следеће:

- неадекватно управљање кредитним ризиком (идентификација и евиденција свих група повезаних лица, квалитет оцјене кредитне способности дужника, квалитет мониторинга изложености, правовремена идентификација значајног повећања кредитног ризика и статуса неизмирења обавеза, те адекватна класификација кредитних изложености у одговарајуће нивое кредитног ризика и адекватан обрачун очекиваних кредитних губитака, идентификовање и ублажавање ризика унутаргрупних трансакција и др.);
- неадекватан систем унутрашњих контрола, као и недостаци у попуњавању извјештаја које банке достављају Агенцији (извјештај о ликвидносној покривености - LCR извјештај и извјештај о коефицијенту нето стабилних извора финансирања – NSFR, евиденције и извјештавање о стању реструктурираних изложености и др.);
- неадекватан систем управљања и систем управљања ризицима (дефинисање уговорних одредби за исплату припадајућих износа варијабилних накнада, а које се односе на малус и поврат накнаде, годишње преиспитивање ефикасности контролних функција у банци, укључујући и примјереност поступака, рад контролних функција и систем унутрашњих контрола и др.).

Осим редовних активности провођења континуираног надзора банака, током 2024. године, запослени у Одјељењима су интензивно учествовали и у:

- активностима на измјени и допуни постојеће подзаконске регулативе, те изради нове подзаконске регулативе;
- прикупљању, изради и достављању информација, извјештаја, података, мишљења интерним и/или екстерним корисницима, и др;
- изради SREP извјештаја за банке чије су матичне банке из земаља ЕУ, те презентацији истих на састанцима (колецима) надзорних тијела из ЕУ;
- размјени информација са надзорним тијелима других земаља укључујући и сарадњу са ФБА;
- активностима на изради мишљења/образложења/инструкција везано за упите банака и других спољних корисника (заједно са другим организационим дијеловима Агенције);
- раду на унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама;
- едукативним семинарима везаним за теме из области надзора банака;
- осталим активностима предвиђеним Планом рада Агенције.

2.1.3. Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (микрокредитне организације – МКО и даваоци лизинга – ДЛ)

У складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Агенција је надлежна за издавање и одузимање дозвола за рад, издавање одобрења и сагласности, вршење надзора, доношење општих аката и подзаконских прописа, те обављање других послова у оквиру континуираног надзора МКО и ДЛ.

¹⁹ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 62/21, 65/21 и 117/22

Микрокредитне организације

Законом о микрокредитним организацијама²⁰ уређено је оснивање, регистрација, дјелатност, облик организовања, пословање, начин управљања, престанак рада и надзор пословања МКО.

Функцију надзора над МКО обавља Агенција непосредним и посредним надзором, путем Одјељења за надзор недепозитних финансијских организација (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење), сходно Закону о микрокредитним организацијама, подзаконским актима Агенције, Плану рада Агенције као и другим релевантним законским прописима, стандардима опрезног пословања, добрим праксама и интерним актима МКО.

Надзор обухвата одржавање минималних стандарда пословања, адекватност система управљања и рад органа МКО, стање и одржавање капитала/улога МКО, квалитет кредитног портфолија, ликвидност, профитабилност, пословање с повезаним лицима и друго.

У овом извјештајном периоду МКО са сједиштем у Републици Српској чинило је 16 МКО, и то 14 МКД и двије МКФ. Једно МКД којем је издата дозвола за рад, уписано је у судски регистар пословних субјеката у мају мјесецу 2024. године, након чега је започело са пословним активностима.

Такође је у Републици Српској у овом извјештајном периоду, преко организационих дијелова, пословало и девет МКО (седам МКФ и двије МКД) чије је сједиште у ФБиХ.

Сходно Плану рада Агенције, Одјељење је у току 2024. године кроз непосредни надзор прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације извршило 10 непосредних надзора МКО и то седам непосредних надзора свеобухватног пословања за седам МКД и три непосредна надзора извршења налога по раније издатим рјешењима Агенције за три МКД.

Током надзора МКО, прегледана је релевантна документација и обављени су разговори са одговорним лицима, који су од значаја за укупну процјену пословања МКО.

О извршеном непосредном надзору МКО, сачињени су записници, а у оствареном року исте нису уложиле приговоре на записнике. За неправилности и неусклађености утврђене записницима о непосредном надзору МКО, Агенција је издала шест рјешења са укупно 21 налогом и 12 препорука (код четири МКО нису утврђене неправилности и неусклађености у пословању).

Надзором су утврђене неправилности и неусклађености у пословању МКО, које су се односиле на следеће:

- неправилности и неусклађености у раду управног одбора и других органа МКО,
- непотпуност интерних аката, као и међусобна неусклађеност истих, те неусклађеност са подзаконским прописима,
- недостаци у документованости кредитних досијеа,
- неправилности и неусклађености у књиговодственој евиденцији и регулаторном извјештавању,
- слабости у раду интерне ревизије,

Надзор извршења налога по раније издатим рјешењима Агенције (код три МКД) је обухватио седам налога и шест препорука. Сачињени су записници, којим је констатовано да су налози и препоруке Агенције извршени.

МКО су, сходно обавезама проистеклим из рјешења, благовремено информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и друге релевантне документације, на основу чега је Одјељење сачињавало информације о статусу извршења налога по издатим рјешењима.

Одјељење је у извјештајном периоду вршило и посредни надзор, односно праћење и анализу пословања МКО са сједиштем у Републици Српској и организационих дијелова МКО са сједиштем у ФБиХ који послују у Републици Српској, на основу извјештаја чија је форма, садржај, динамика и начин достављања прописан законом и подзаконским актима Агенције и другим прописима који регулишу пословање истих.

Извјештајну основу МКО са сједиштем у Републици Српској чини један мјесечни и 15 кварталних извјештаја.

Организациони дијелови МКО који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ (девет МКО), су дужни достављати извјештаје и то један мјесечни и пет кварталних извјештаја за све

²⁰ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 64/06 и 116/11

организационе дијелове који послују у Републици Српској (сви организациони дијелови појединачних МКО које послују у Републици Српској). Билансне позиције организационих дијелова МКО са сједиштем у ФБиХ укључене су у билансе матичних МКО.

Даваоци лизинга

У овом извјештајном периоду није било регистрованих ДЛ са сједиштем у Републици Српској.

Дозволу за обављање послова лизинга (финансијски и оперативни лизинг) са 31.12.2024. године имале су четири пословне јединице које су у саставу четири друштва за послове лизинга са сједиштем у ФБиХ. Одјељење је за поменуте пословне јединице ДЛ обављало посредни надзор на основу достављених регулаторних извјештаја.

Извјештајну основу за наведене организационе дијелове ДЛ (укључујући и податке организационог дијела једне банке са сједиштем у ФБиХ који обавља послове финансијског лизинга) чине један мјесечни и седам кварталних извјештаја.

Извјештаји су по садржају, облику, начину и роковима достављања, прописани Одлуком о облику и садржају извјештаја које даваоци лизинга достављају Агенцији за банкарство Републике Српске²¹.

Билансне позиције организационих јединица ДЛ ФБиХ укључене су у билансе матичних ДЛ.

Осим редовних активности провођења континуираног надзора МКО и ДЛ, запослени у Одјељењу су у току 2024. године активно учествовали и у:

- активностима на измјени и допуни постојеће подзаконске регулативе, те изради нове подзаконске регулативе (у сарадњи са Сектором за извјештавање, регулативу и међународну сарадњу);
- раду на унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама, кроз израду нових упита и анализа, што је у функцији ефикаснијег и ефективнијег надзора (у сарадњи са Сектором за информационе – комуникационе технологије);
- осталим активностима предвиђеним Планом рада Агенције.

Одјељење је имало интензивну сарадњу са МКО путем састанака са представницима МКО. Такође, размјењивани су подаци и информације и анализе са осталим организационим дијеловима Агенције, као и информације и подаци о постнадзорном поступку и праћењу извршења налога, сходно рјешењима о наложеним мјерама. Такође, Одјељење је редовно сачињавало мишљења о оцјени и квалификацији прекршаја МКО и одговорних лица, а који су утврђени кроз надзор.

2.1.4. Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему

Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) надзире рад финансијских организација на лицу мјеста и путем достављања прописаних мјесечних и годишњих извјештаја. Надзор је вршен на основу ЗОБ, Закона о микрокредитним организацијама, Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности²², Закона о унутрашњем платном промету²³, Закона о девизном пословању²⁴, одлука Агенције, Плана рада Агенције и других прописа који регулишу ове области.

Одјељење је у складу са Планом рада Агенције извршило укупно 13 надзора (11 непосредних и два посредна) пословања банака и МКО и то: три непосредна надзора спречавања прања новца и финансирања терористичких активности и обављања платног промета у банкама; четири непосредна надзора спречавања прања новца и финансирања терористичких активности у МКО, два посредна и један непосредни надзор банака везано за обављање послова платног промета, један (циљани) непосредни надзор банке из области спречавања прања новца, један надзор извршења налога по раније издатом рјешењу Агенције (МКО), те један непосредни надзор у дијелу обављања

²¹ „Службени гласник Републике Српске“ број: 20/24

²² „Службени гласник БиХ“ бр. 47/14 и 46/16, „Службени гласник БиХ“ бр. 13/24

²³ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 52/12, 92/12, 58/19, 38/22 и 63/24

²⁴ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 96/03, 123/06, 92/09, 20/14, 20/18 и 107/24

унутрашњег платног промета у пословној јединици банке чије је сједиште у ФБиХ, а која послује у Републици Српској.

У надзору извршеном у банкама утврђено је да банке примјењују минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, али су у појединим банкама утврђени одређени недостаци и неусклађености који се огледају у следећем:

- није вршена адекватна анализа поријекла новчаних средстава правних и физичких лица у циљу континуираног праћења и управљања ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности (код три банке);
- нису дефинисани лимити за значајне трансакције које обављају клијенти банке класификовани у високи ниво ризика за које је потребно одобрење Управе банке (код једне банке);
- није у потпуности обезбијеђена документованост досијеа правних лица (код једне банке);
- није успостављен адекватан систем унутрашњих контрола у дијелу праћења трансакција које се врше без успостављања пословног односа (код једне банке).

Функционисање платног промета у банкарском сектору Републике Српске успјешно је обављано током 2024. године, а утврђене су мање неправилности у дијелу обављања послова из области унутрашњег платног промета које се огледају у следећем:

- није редовно провођена активност на утврђивању листе неактивних рачуна правних и физичких лица (код једне банке);
- није успостављен адекватан систем унутрашњих контрола (код двије банке);
- није у потпуности обезбијеђена документованост досијеа физичких лица (код једне банке);
- није редовно вршена верификација идентификационих докумената за физичка лица (код једне банке).

У надзору извршеном у МКО утврђено је да исте примјењују минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, али су у појединим МКО утврђени одређени недостаци и неусклађености који се огледају у следећем:

- нису редовно ажурирана интерна акта за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности (код двије МКО);
- није редовно ажуриран Регистар профила клијента за физичка и правна лица (код једне МКО);
- нису адекватно дефинисани послови и обавезе овлашћеног лица које обавља послове координације активности на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности (код три МКО);
- није вршена адекватна анализа поријекла новчаних средстава физичких лица у циљу континуираног праћења и управљања ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности (код једне МКО);
- није у потпуности обезбијеђена документација која се односи на провођење мјера појачане идентификације и праћења клијента (код једне МКО).

У надзору извршења налога по раније издатом рјешењу (код једне МКО) нису утврђени недостаци и неправилности у пословању из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности (иста је у потпуности извршила налоге Агенције).

О извршеном надзору су сачињени записници који су достављени банкама и МКО. На записнике о извршеном надзору банке и МКО нису уложиле приговоре.

Одјељење је поред указивања на неправилности и неусклађености у току надзора, путем десет рјешења (шест банака и четири МКО) издало 11 налога банкама и осам налога МКО са роковима за отклањање утврђених неправилности и неусклађености у пословању.

За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације о предузетим мјерама и извршењу налога банака и МКО.

Одјељење у надзору банака и других финансијских организација континуирано сарађује са Државном агенцијом за истраге и заштиту, Финансијско-обавјештајним одјељењем (у даљем тексту: ФОО), а сходно Закону о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности у писаној форми редовно обавјештава ФОО о утврђеним неправилностима у раду истих и њиховој усклађености са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

Одјељење је на захтјев и у склопу својих редовних активности достављало надлежним органима (Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство безбједности БиХ, тужилаштва и други) све релевантне информације о отвореним рачунима, сефовима и друго, за правна или физичка лица за која постоји основана сумња да су учествовали у прању новца или другим незаконитим активностима које се могу довести у везу са прањем новца или финансирањем терористичких активности.

Током 2024. године, Одјељење је имало континуиране контакте и кореспонденцију са банкама и МКО путем захтјева за доставу документације, података и образложења, те путем инструкција и обавјештења.

Извјештавање Агенције о трансакцијама за које је прописано извјештавање било је на задовољавајућем нивоу, а банке и МКО су сходно законској и подзаконској регулативи редовно и на прописани начин извјештавале Агенцију.

У овом извјештајном периоду, запослени у Одјељењу су активно радили на припреми и презентовању Извјештаја за пети круг „Moneyval“ евалуације БиХ у борби против прања новца и финансирања тероризма. Представници „Moneyval“ комитета Савјета Европе су били у посјети БиХ у фебруару 2024. године.

Такође, Одјељење је активно радило на припреми Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности, као и Смјерница за анализу и процјену ризика у примјени Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности и Смјерница за идентификацију стварног власника, које је Агенција усвојила у складу са новим Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности.

Запослени у Одјељењу су редовно присуствовали семинарима и радионицама које су се односиле на област спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

Одјељење је обављало интерну кореспонденцију (између одјељења и сектора у Агенцији), а нарочито је интензивна сарадња и размјена информација била са Одјељењем за надзор банака. Такође, Одјељење је редовно сачињавало мишљења о оцјени и квалификацији прекршаја банака, МКО и одговорних лица утврђених кроз посредни и непосредни надзор.

2.1.5. Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему

Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) надзире рад финансијских организација непосредно на лицу мјеста и посредно путем прописаних извјештаја које исте периодично достављају Агенцији. Надзор је вршен на основу ЗОБ, Закона о микрокредитним организацијама, Закона о лизингу²⁵, одлука Агенције, Плана рада Агенције, интерних аката и других прописа који регулишу ову област, а посебна пажња је посвећена писменим приговорима корисника финансијских услуга.

Надзором су обухваћене банке са сједиштем у Републици Српској и организационе јединице банака које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ, МКО са сједиштем у Републици Српској и организационе јединице МКО које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ и пословне јединице ДЛ које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ (тренутно нема ДЛ са сједиштем у Републици Српској).

Одјељење је у овом извјештајном периоду у складу са Планом рада Агенције извршило укупно 14 непосредних надзора банака, МКО и ДЛ и то:

- четири надзора заштите права корисника финансијских услуга у банкама;
- два надзора извршења налога по рјешењима Агенције у банкама;
- три надзора заштите права корисника микрокредита;
- три надзора извршења налога по рјешењима Агенције у МКО;
- један надзор заштите права корисника финансијског лизинга, као и
- један ванредни надзор у банци (кршење законских/подзаконских аката).

²⁵ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 70/07 и 116/11

О извршеном надзору су сачињени записници који су достављени банкама, МКО и ДЛ, а за утврђене неправилности у примјени прописа и одржавању прописаних стандарда, сачињено је пет рјешења банкама (три рјешења банкама чије је сједиште у Републици Српској и два рјешења банкама чије је сједиште у ФБиХ, а која послује у Републици Српској), три рјешења МКО (двје МКО чије је сједиште у Републици Српској и једна МКО чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској), те једно рјешење ДЛ са сједиштем у ФБиХ а који послује у Републици Српској, којима су дати налози и препоруке са роковима за отклањање утврђених неправилности и неусклађености у пословању.

У извршеним надзорима у банкама са сједиштем у Републици Српској, као и у филијалама/ пословницама банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској, утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника банкарских услуга. Међутим, надзиране банке још увијек у појединим сегментима у потпуности адекватно не обезбјеђују заштиту права корисника банкарских услуга, што се највећим дијелом односи на:

- стандардни информациони листови не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;
- уговори и отплатни планови не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;
- интерна акта и уговори садрже одредбе које нису у складу са добрим пословним обичајима и основним начелима заштите права корисника финансијских услуга, те нису у складу са одредбама Закона о облигационим односима²⁶;
- постоји међусобна неусклађеност интерних аката и докумената, а одредбе истих нису прецизно и јасно дефинисане, односно нису у потпуности у складу са релевантним прописима.

Одјељење је у овом извјештајном периоду путем пет рјешења издало укупно 16 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности и то: три рјешења са седам налога и двје препоруке банкама чије је сједиште у Републици Српској и два рјешења са девет налога банкама чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској.

У извјештајном периоду обављена су и два надзора извршења налога по рјешењима Агенције у банкама (једна банка са сједиштем у Републици Српској и једна банка чије је сједиште у ФБиХ, а која послује у Републици Српској) те је утврђено да су раније издати налози извршени, односно да су исте предузеле прописане мјере на обезбјеђењу заштите права и интереса корисника банкарских услуга.

У надзорима извршеним у МКО утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника микрокредита. Међутим, надзиране МКО још увијек у појединим сегментима у потпуности не обезбјеђују заштиту права корисника микрокредита, што се највећим дијелом односи на:

- стандардни информациони листови не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;
- уговори и отплатни планови не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;
- интерна акта и уговори садрже одредбе које нису у складу са добрим пословним обичајима и основним начелима заштите права корисника финансијских услуга, те нису у складу са одредбама Закона о облигационим односима;
- постоји међусобна неусклађеност интерних аката и докумената, а одредбе истих нису прецизно и јасно дефинисане, односно нису у потпуности у складу са релевантним прописима.

Одјељење је у овом извјештајном периоду путем три рјешења издало укупно 11 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности и то: два рјешења са седам налога и једном препоруком МКО чије је сједиште у Републици Српској и једно рјешење са четири налога МКО чије је сједиште у ФБиХ, а која послује у Републици Српској.

У извјештајном периоду обављена су и три надзора извршења налога по рјешењима Агенције у МКО (једна МКО са сједиштем у Републици Српској и двје МКО чије је сједиште у ФБиХ, а које послују

²⁶ „Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“ бр. 17/93, 3/96, 39/2003 и 74/04

у Републици Српској), те је утврђено да су исте предузеле прописане мјере на обезбјеђењу заштите права и интереса корисника микрокредита (раније издати налози извршени).

У надзору извршеном у ДЛ утврђено је да је исти предузео значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника финансијског лизинга. Међутим, код надзираног ДЛ такође је утврђено да у појединим сегментима није у потпуности обезбјеђена заштита права корисника финансијског лизинга, што се односило на недостатке код стандардних информационих листова, уговора и отплатних планова који нису имали све прописане обавезне елементе. Одјељење је у овом извјештајном периоду путем једног рјешења издало укупно три налога за отклањање уочених недостатака и неправилности ДЛ чије је сједиште у ФБиХ, а који послује у Републици Српској.

Одјељење је редовно пратило извјештаје о писменим приговорима клијената/корисника које банке/МКО/ДЛ достављају Агенцији. За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације и извјештаје о предузетим мјерама и извршењу налога, а проведени су и потребни постнадзорни поступци.

Одјељење је, такође, обављало интерну кореспонденцију (између одјељења и сектора у Агенцији), а нарочито је интензивна била сарадња и размјена информација са Омбудсманом за банкарски систем Републике Српске. Такође, Одјељење је редовно сачињавало мишљења о оцјени и квалификацији прекршаја банака, МКО, ДЛ и одговорних лица утврђених кроз надзор.

2.1.6. Одјељење за надзор интерних модела банака

Одјељење за надзор интерних модела банака (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) надзире рад банака са сједиштем у Републици Српској кроз анализу и провјеру интерних методологија и модела за мјерење и управљање ризицима у складу са одредбама ЗОБ, одлукама и Планом рада Агенције.

У дијелу који се односи на надзор интерних методологија за вредновање финансијске имовине, модела интерних рејтинга, односно надзор PD модела (вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза - енгл. Probability of default), LGD модела (губитак услед наступања статуса неизмирења обавеза - енгл. Loss given default), модела за вредновање хартија од вриједности, индивидуалне процјене и вредновања имовине, као и поступања по Одлуци о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа, Одјељење је у 2024. години извршило надзор (посредни и непосредни надзор) у три банке и то:

- надзор једне банке који је започет крајем 2023. године, а окончан у 2024. години, након чега је о извршеном надзору сачињен записник, као и рјешење са налозима за отклањање утврђених неправилности и неусклађености у пословању;
- надзор једне банке који је започет и окончан у 2024. години, након чега је о извршеном надзору сачињен записник, као и рјешење са налозима за отклањање утврђених неправилности и неусклађености у пословању;
- надзор једне банке који је започет крајем 2024. године и који је у току.

Након извршених, односно окончаних надзора у 2024. години у двије банке су утврђене одређене неправилности и неусклађености у предметном сегменту, што је констатовано у записницима о извршеном надзору. Након истека законских рокова за достављање приговора банака, Агенција је за двије банке издала рјешења са укупно 25 налога за отклањање неправилности и неусклађености у пословању са роковима за извршење истих, те значајан број препорука. За трећу банку у току је сачињавање записника, након чега ће се издати рјешење са налозима за отклањање неправилности и неусклађености у пословању са роковима за извршење истих.

Одјељење је обављало интерну кореспонденцију (између одјељења и сектора у Агенцији), а нарочито је интензивна била сарадња и размјена информација са Одјељењем за надзор великих банака и Одјељењем за надзор средњих и малих банака. Одјељење је у сарадњи са Сектором за правне послове и Сектором за информационе-комуникационе технологије учествовало у анализи захтјева банака за екстернализацију. Такође, Одјељење је редовно сачињавало мишљење о оцјени и квалификацији прекршаја банака и одговорних лица утврђених кроз посредни и непосредни надзор. Одјељење је учествовало у едукативним семинарима везаним за теме из области интерних модела банака.

3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Сектор за правне послове (у даљем тексту овог поглавља: Сектор) извршавао је планиране активности које су се односиле на: пружање правне помоћи, савјета и мишљења у оквиру правних питања руководству Агенције и осталим организационим дијеловима; праћење примјене и анализирање законских и других прописа, који се односе на дјелатност Агенције, банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; у сарадњи са другим организационим дијеловима, израђивање нацрта и приједлога општих акта Агенције и подзаконских прописа; по налогу директора организовање и припремање сједнице управног одбора, одбора за надзор и одбора за реструктурирање; учешће у изради или пружање подршке осталим организационим дијеловима при изради уговора, споразума, меморандума те остале документације у пословима из дјелатности Агенције; сарадњу са Јединицом за надзор и осталим организационим дијеловима Агенције приликом уочених неправилности у нацртима рјешења осталих сектора; израду прекршајних налога и захтјева за покретање прекршајног поступка и подношење надлежним органима; заступање Агенције пред судовима и другим државним органима и организацијама; обраду захтјева банака и других финансијских организација банкарског система за давање дозвола, сагласности, одобрења и мишљења са изградом приједлога за доношење рјешења, закључака и мишљења по поднесеним захтјевима; вођење евиденције банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; одговора на правна питања банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; поступање по приговорима клијената на рад банака; одговарање на питања правних и физичких лица везана за примјену прописа у области која је у надлежности Агенције, а која не спадају у надлежност омбудсмана или других организационих дијелова Агенције; обављање послова из области радних односа у Агенцији.

У току извјештајног периода, по основу захтјева банака Сектор је издао: пет дозвола за оснивање организационих дијелова; једну сагласност за промјену организационе припадности организационог дијела; пет рјешења којима су издата мишљења на елаборат о економској оправданости оснивања организационог дијела; девет сагласности за члана управе банке; три сагласности за именовање чланова надзорног одбора банке; осам сагласности за именовање спољног ревизора финансијских извјештаја; осам сагласности за именовање спољног ревизора информационог система; двије сагласности за спољног ревизора за обављање ревизије консолидованих финансијских извјештаја банкарске групе за 2024. годину; пет сагласности за промјену адресе организационог дијела; петнаест сагласности за екстернализацију; једно одобрење за емисију обавезница; једно одобрење за емисију акција; двије сагласности за купопродају пласмана; једна сагласност на статут; двије сагласности на измјену и допуну статута; једна сагласност за укључење инструмената капитала у ставке основног капитала; шест сагласности за укључивање добити у ставку редовног основног капитала, једна сагласност за отплату субординисаног дуга прије доспјећа, једна сагласност за укључење субординисаног дуга у допунски капитал, једна сагласност за оснивање представништва у Републици Србији и једна дозвола за промјену назива организационог дијела.

По основу захтјева микрокредитних организација, Сектор је издао: 77 дозвола за оснивање организационих дијелова; 16 сагласности за именовање спољног ревизора финансијских извјештаја; 15 сагласности за промјену адресе организационог дијела; једну дозволу за промјену адресе сједишта; четири сагласности за промјену организационе припадности организационог дијела; једно допунско рјешење о допуни назива организационог дијела; једну сагласност за промјену организационог облика; три сагласности на статут; једну сагласност на Уговор о оснивању; једну сагласност на Одлуку о оснивању; седам сагласности на измјену и допуну статута; четири сагласности на измјене и допуне уговора о оснивању; једну сагласност на измјену и допуну одлуке о оснивању.

У току извјештајног периода, банкама је укупно издато 79 одобрења/сагласности, од чега је 77 одобрења издато банкама са сједиштем у Републици Српској и два банкама са сједиштем у ФБиХ, док су микрокредитним организацијама издате 132 сагласности, од чега је 99 сагласности издато МКО са сједиштем у Републици Српској, а 33 сагласности су издате МКО са сједиштем у ФБиХ.

Осим одобрења, односно сагласности, Сектор је сачинио и: четири закључка о издавању потврде да банка посједује дозволу за обављање банкарских послова; три закључка о издавању потврде да

банка посједује дозволу за рад; један закључак банци о издавању мишљења о одредбама Одлуке о спровођењу одредби Закона о лизингу које се односе на издавање дозвола и сагласности Агенције; три закључка банкама о накнади за повлачење, односно одустајање од захтјева; два рјешења банкама о одбијању захтјева (једно за издавање сагласности за укључење инструмената капитала у ставке допунског капитала и једно за издавање сагласности у поступку утврђивања испуњености услова за екстернализацију); један закључак микрокредитној организацији о исправци рјешења; један закључак микрокредитној организацији о обустављању поступка за издавање дозволе за оснивање организационог дијела; два рјешења микрокредитној организацији о стављању ван снаге рјешења. У извјештајном периоду је обрађено 26 приговора на рад банака, упућених Агенцији од стране правних лица.

Надлежним организационим дијеловима у Агенцији, Јединици за надзор, Јединици за реструктурирање и Сектору за ИКТ упућено је укупно 54 захтјева за изјашњење о оцјени тежине прекршаја банака и МКО.

Сектор за правне послове је у оквиру своје надлежности у току извјештајног периода издао укупно 19 прекршајних налога, од којих се 13 прекршајних налога односе на банке и МКО као правна лица и шест прекршајних налога је издато одговорним лицима у банкама и МКО. Сви прекршајни налози су прихваћени од правних лица и одговорних лица у правним лицима којима су изречени, те су благовремено уплаћене новчане казне одређене у налозима.

Сектор је у току извјештајног периода, одговорио на девет упита који су му упућени од стране правних лица у БиХ (банке са сједиштем у Републици Српској, остала привредна друштва и адвокатске канцеларије).

Извршене су све планиране активности у области радних односа. Донесена су још 343 акта из области радних односа (рјешење о плаћеном одсуству по основу вјерског празника, рјешења о плаћеном одсуству ради смрти ужег члана породице, рјешења о пензионисању, потврде о сталном радном односу, одлуке о исплати јубиларних награда, одлуке о исплати отпремнине по основу одласка радника у пензију, уговори о раду на неодређено и одређено вријеме, уговори о дјелу, анекси уговора о раду, итд.).

Сектор је у току извјештајног периода израдио измјене и допуне два правилника (Правилник о раду и Правилник о платама, накнадама и другим примањима у Агенцији за банкарство Републике Српске) и Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених у Агенцији за банкарство Републике Српске, те доставио 25 одлука и два упутства на објаву у Службени гласник Републике Српске. Извршене су четири измјене и допуне Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова Агенције за банкарство Републике Српске, те је у коначници донијет нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова Агенције за банкарство Републике Српске.

Израђено је пет одлука везаних за електронски новац, а на основу Закона о електронском новцу.

Закључено је пет анекса уговора (пословни однос) са институцијама БиХ.

Активно је седам судских спорова у којима је Агенција тужена страна и то: три управна спора гдје су донесене првостепене одлуке у корист Агенције, али су предмети и даље активни јер су изјављени правни лијекови; три парнична поступка од којих су два прекинута те се по истим не предузимају процесне радње до поновног покретања истих од супротне стране, а за један поступак је изјављена ревизија и чека се исход; и један радни спор гдје Агенција очекује позитиван исход.

У наведеном периоду сачињена су 44 мишљења и то 28 мишљења односи се на банке, од чега је девет мишљења у вези са именовањем спољног ревизора, шест мишљења је у вези укључивања добити текућег периода у ставке редовног основног капитала, пет мишљења се односи на елаборат о економској оправданости оснивања новог организационог дијела, три мишљења су у вези укључивања инструмената капитала у ставке допунског капитала, два мишљења су у вези претходне сагласности за емисију хартија од вриједности, два мишљења су у вези претходне сагласности за продају пласмана банке, те једно мишљење у вези пријевремене отплате субординисаног дуга.

У наведеном периоду сачињено је 16 мишљења која се односе на МКО, у вези именовање спољног ревизора и једно мишљење које се односи на издавање дозволе за издавање електронског новца.

У наведеном периоду извршена је техничка припрема и обрада разних докумената урађених од стране организационих дијелова у Агенцији (документи за отпрему корисницима изван Агенције, као и они за

употребу унутар Агенције - дописи, обавјештења, овлашћења, извјештаји, анализе, информације, оперативни планови контрола, записници, додаци и допуне записника, рјешења, одлуке, правилници, приручници, упутства...); техничка припрема и обрада материјала за сједнице Управног одбора Агенције (девет сједница), вођење евиденције Управног одбора, вођење и израда записника са сједница, као и припрема и израда аката за потпис, односно даљу отпрему корисницима након њиховог усвајања на сједницама, скенирање усвојених аката, односно докумената; техничка припрема и обрада материјала за сједнице Одбора за надзор (38 сједнице), вођење евиденције Одбора за надзор, вођење и израда записника са сједница, као и припрема и израда аката за потпис, односно даљу отпрему корисницима након њиховог усвајања на сједницама; техничка припрема и обрада материјала за сједнице Одбора за реструктурирање (седам сједница), вођење евиденције Одбора за реструктурирање, вођење и израда записника са сједница, као и припрема и израда аката за потпис, односно даљу отпрему корисницима након њиховог усвајања на сједницама; припрема извјештаја који се достављају Влади Републике Српске, односно Народној скупштини Републике Српске; електронска размјена докумената са организационим дијеловима Агенције, као и електронско архивирање докумената на серверу Агенције; вођење Регистра општих аката које доносе Управни одбор и директор Агенције; преглед активности Управног одбора, Одбора за надзор и Одбора за реструктурирање (за Извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске); послови везани за допуну Регистра (евиденције) банака и Регистра МКО (скенирање документације, електронски унос података и документације у регистре и улагање документације у регистраторе и остали послови везани за Регистар (уношење недостајућих података и документације из ранијег периода), израда извјештаја, односно табеларних прегледа о издатим рјешењима/закључцима); вођење евиденције издатих рјешења у Сектору, те усаглашавање са рачуноводством на мјесечном нивоу у виду табеларног приказа; отпрема електронских докумената корисницима путем електронске поште са службене *e-mail* адресе Агенције (*office@abrs.ba*), а по налогу организационих дијелова чија се пошта отпрема; увезивање и коричење записника и других материјала; скенирање и копирање документације по налогу директора Агенције (за директоре сектора); слање аката електронском поштом Службеном гласнику Републике Српске, ради објаве; остали послови по налогу директора сектора.

С обзиром на количину технички припремљених и обрађених докумената и њихову разврстаност (449 фолдера; 2747 фајлова - неки фајлови садрже и до 20-30 дописа), исти нису исказани бројчано, већ количином меморије коју ти документи заузимају на диску (1.141 MB меморије).

4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ

Јединица за реструктурирање (у даљем тексту овог поглавља: Јединица) је послове из свог дјелокруга рада извршавала у складу са Планом рада Агенције.

Најзначајнија активност Јединице у 2024. години односила се на спровођење посредне контроле три банке са сједиштем у Републици Српској. Предмет контроле се односио на извршење наложених мјера, сходно обављеним контролама утврђивања постојања препрека за спровођење поступка реструктурирања, те поступање Банке према одредбама Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе²⁷ (у даљем тексту: Одлука о подацима и информацијама) и Упутства о начину попуњавања извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе²⁸ (у даљем тексту: Упутство). По окончању контрола банкама су достављена рјешења са налозима и препорукама, те одређени рокови за отклањање утврђених недостатака и неусклађености, а све сходно одредбама ЗОБ и Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака²⁹.

У току извјештајног периода утврђене су, на основу Методологије за одређивање критичних функција у банкама, критичне функције за свих осам банака којима је Агенција издала дозволу за рад, те ажурирани планови реструктурирања који се на њих односе, а све са финансијским подацима на дан 31.12.2023. године. Јединица је претходно извршила анализу потпуности и тачности извјештаја које су банке доставиле за потребе ажурирања планова реструктурирања са финансијским подацима на дан 31.12.2023. године, све у складу са Одлуком о подацима и информацијама и пратећим Упутством.

Значајне активности Јединице су се односиле и на унапређење подзаконских аката из области реструктурирања банака, с тим у вези, израђени су сљедећи подзаконски прописи из области реструктурирања банака, а који су усвојени у 2024. години:

- Одлука о допуни одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- Очекивања од банака у планирању реструктурирања - смјернице³⁰;
- Оперативне смјернице за израду приручника за примјену инструмента реструктурирања властитим средствима банке³¹.

Такође, припремљен је и нацрт документа „Оперативне смјернице за успостављање управљачких информационих система (Management Information Systems – MIS)“, а који је за потребе јавне расправе у форми нацрта објављен на интернет страници Агенције.

У сегменту међународне сарадње, у извјештајном периоду су реализоване пројектне активности са Свјетском банком чија је техничка помоћ била усмјерена на питања у погледу операционализације поменутог документа „Очекивања од банака у планирању реструктурирања - Смјернице“. Јединица је такође учествовала у изради коначне “MREL студије за земље Западног Балкана“ у организацији Европске банке за обнову и развој, а чији је циљ био да прикаже релевантну регулативу из области реструктурирања банака у земљама учесницама студије. Такође, Јединица је учествовала на редовном годишњем састанку са европским регулатором за санацију банака (у даљем тексту: Јединствени одбор за санацију банака), на којем су размијењене информације везано са сачињавање коначних планова реструктурирања за банку која послују на територији Европске уније, а чији субсидијари имају дозволу за рад на територији Републике Српске. Поред наведеног, Јединица је учествовала и на колеџу за санацију банака у организацији Јединственог одбора за санацију банака.

Остале активности у Јединици односиле су се на:

- израду, на захтјев Сектора за правне послове, изјашњења о оцјени тежине прекршаја утврђених записницима у оквиру проведених посредних контрола банака, степену њихове опасности и

²⁷ „Службени гласник Републике Српске“ број 68/23

²⁸ „Службени гласник Републике Српске“ број 76/23

²⁹ „Службени гласник Републике Српске“ бр.62/21, 15/22 и 84/24

³⁰ Број: 01-582-1/24 од 09.04.2024. године

³¹ Број: Д-17/24 од 20.06.2024. године

посљедицама прекршаја, те да ли се минималним казнама (казненим налозима) може постићи сврха кажњавања банака, односно одговорног лица у истима,

- припрему и достављање информације Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине о резултатима процјене могућности реструктурирања банака са финансијским подацима на дан 31.12.2023. године,
- припрему и достављање захтјева Комисији за хартије од вриједности Републике Српске за достављање података и информација у сврху израде плана реструктурирања банке са финансијским подацима на дан 31.12.2023. године,
- припрему одговора на упите Удружења банака Босне и Херцеговине из области реструктурирања банака,
- припрему одговора на питања банака упућених у оквиру јавне расправе о подзаконским актима из области реструктурирања који су усвојени у изјештајном периоду.

5. СЕКТОР ЗА ИЗВЈЕШТАВАЊЕ, РЕГУЛАТИВУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ

У складу са Планом рада Агенције за 2024. годину активности Сектора за извјештавање, регулативу и међународну сарадњу (у даљем тексту овог поглавља: Сектор) у току 2024. године, односиле су се на израду и унапређење регулаторног и извјештајног оквира, размјену података и информација са другим домаћим и страним институцијама и организацијама, даљи развој методологија за надзор банака, координацију пружања техничке помоћи од стране међународних институција, као и унапређење сарадње са међународним финансијским институцијама и банкарским регулаторима из других земаља.

5.1. Развој и унапређење регулаторног оквира којим се регулише рад банака и других субјеката банкарског система

Активности реформе регулаторног оквира за пословање и надзор банака и других субјеката банкарског система настављене су и у 2024. години. Исте су се односиле на континуирано праћење међународних и европских прописа и смјерница из области надзора банака са циљем идентификовања потребних измјена у постојећим прописима, те сачињавања планова за даље унапређење и усклађивање подзаконских прописа које доноси Агенција. С тим у вези, израђени су сљедећи подзаконски прописи из области надзора банака и других субјеката банкарског система, а који су усвојени до 31.12.2024. године:

- Одлука о стопи и начину одржавања заштитног слоја капитала за структурни системски ризик³²;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа³³;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености³⁴;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала банке³⁵;
- Инструкција за попуњавање извјештајних образаца за капитал, укупан пондерисани ризик и финансијску полуу³⁶;
- Упутство за пруденцијално вредновање софтвера за потребе израчуна регулаторног капитала³⁷;
- Упутство за укључивање добити текућег периода остварене током или на крају пословне године у ставку редовног основног капитала³⁸;
- Упутство за примјену стандардизованог и поједностављеног стандардизованог приступа мјерењу каматног ризика у банкарској књизи³⁹;
- Инструкција за попуњавање извјештајних образаца за каматни ризик у банкарској књизи⁴⁰;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа⁴¹;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености⁴²;
- Одлука о привременој мјери за очување капитала банке⁴³;
- Одлука о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза⁴⁴;
- Одлука о привременим мјерама за одобравање олакшица правним лицима за измирење кредитних обавеза⁴⁵;
- Одлука о привременим мјерама МКО за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза⁴⁶;
- Одлука о израчунавању капитала и извјештавању о капиталу и капиталном захтјеву друштава за издавање електронског новца⁴⁷;

³² „Службени гласник Републике Српске“ број 45/24

³³ *Ibid.*

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Ibid.*

³⁶ Број: Д-11/24 од 09.04.2024. године

³⁷ „Службени гласник Републике Српске“ број 37/24

³⁸ *Ibid.*

³⁹ „Службени гласник Републике Српске“ број 57/24

⁴⁰ Број: Д-19/24 од 20.06.2024. године

⁴¹ „Службени гласник Републике Српске“ број 95/24

⁴² „Службени гласник Републике Српске“ број 84/24

⁴³ *Ibid.*

⁴⁴ *Ibid.*

⁴⁵ „Службени гласник Републике Српске“ број 95/24

⁴⁶ *Ibid.*

⁴⁷ „Службени гласник Републике Српске“ број 95/24

- Одлука о начину провођења надзора друштава за издавање електронског новца и предузимању мјера надзора⁴⁸;
- Одлука о обављању спољне ревизије друштва за издавање електронског новца⁴⁹;
- Одлука о извјештајима које друштва за издавање електронског новца достављају Агенцији за банкарство Републике Српске⁵⁰;
- Одлука о систему управљања и систему унутрашњих контрола друштва за издавање електронског новца⁵¹;
- Одлука о управљању екстернализацијом друштава за издавање електронског новца⁵²;
- Инструкција о облику и садржају извјештаја које друштва за издавање електронског новца достављају Агенцији за Банкарство Републике Српске⁵³;
- Инструкција за попуњавање извјештајног обрасца ПМ – Олакшице за измирење кредитних обавеза⁵⁴;
- Одлука о пословању банака са лицима у посебном односу са банком⁵⁵;
- Одлуке о измјени Одлуке о обављању спољне ревизије у банкама⁵⁶;
- Одлука о заштитном слоју капитала за системски значајне банке⁵⁷;
- Одлука о методологији за утврђивање системски значајних банака и заштитног слоја капитала за системски значајне банке⁵⁸;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о поступку надзорног прегледа и оцјене банака⁵⁹;
- Одлука о измјени Одлуке о пословању банака са лицима у посебном односу са банком⁶⁰.

Поред наведених, Сектор је учествовао у изради подзаконских прописа кроз преглед и давање мишљења на приједлоге подзаконских прописа припремљених од стране других организационих јединица, и то прописа из области управљања ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности, извјештавања микрокредитних организација, надзора и извјештавања давалаца лизинга, те управљања информационим системом у банци.

Од стране Сектора је сачињена „Студија оправданости успостављања регулаторног оквира за секјуритизацију и IRB приступ у банкарском сектору Републике Српске“ која је усвојена од стране Управног одбора Агенције. Ова Студија је дио предузетих активности за одржавање усклађености банкарске регулативе са регулативом ЕУ. Студија се састоји се од двије кључне области, секјуритизације и IRB (енгл: *Internal Rating Based*) приступа, при чему су студијом детаљније појашњени појмови, могуће импликације транспоновања, односно нетранспоновања предметних области у регулаторни оквир за банке, те донесени закључци.

Извршена је идентификација измјена у европским прописима у домену управљања ризиком ликвидности, те су ревидирани постојећи и сачињени нацрти измјена и допуна подзаконских прописа које доноси Агенција у овом сегменту, који ће бити предмет будућих разматрања и усвајања. Сачињен је нацрт Смјерница за управљање климатским ризицима и ризицима повезаним са животном средином за недепозитне финансијске институције, који ће бити предметом прегледа у склопу наредних мисија Свјетске банке, те будућих разматрања и усвајања. Спроведене су активности на изради Упутства са пратећим извјештајним обрасцима уз Одлуку о објављивању података и информација банке у складу са одредбама CRR II, као и идентификација измјена у европским прописима за објаве информација о одрживости.

Активности Сектора односиле су се и на континуирана тумачења подзаконских прописа, путем давања мишљења или тумачења на упите банака и других институција, као и давања мишљења и тумачења подзаконских прописа другим организационим јединицама Агенције на континуираној основи. Запослени у Сектору су пратили објављивање законских и подзаконских прописа

⁴⁸ Ibid

⁴⁹ Ibid

⁵⁰ Ibid

⁵¹ Ibid

⁵² Ibid

⁵³ Број Д-26/24 од 03.12.2024. године

⁵⁴ Број: Д-27/24 од 03.12.2024. године

⁵⁵ „Службени гласник Републике Српске“ број 109/24

⁵⁶ Ibid

⁵⁷ Ibid

⁵⁸ Ibid

⁵⁹ „Службени гласник Републике Српске“ број 115/24

⁶⁰ Ibid

релевантних за надзор и пословање банака и осигуравали редовно ажурирање интерне и екстерне интернет странице Агенције.

Поред рада на подзаконској регулативи коју доноси Агенција, запослени у Сектору су координисали рад и у сарадњи са осталим организационим јединицама унутар Агенције учествовали као чланови радне групе у изради приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о банкама Републике Српске. У складу са дефинисаним роковима, сагледана су предложена рјешења и достављани су коментари, те приједлози измјена и допуна на разматрање Министарству финансија Републике Српске.

Запослени сектора су учествовали и у раду Одбора за реструктурирање и Комисије за јавне набавке (у својству чланова тих тијела), састанцима Координационог одбора за платне системе, те као чланови радне групе за 2024 *Exchange of Information on Request Peer Review Report – OECD* као и процјени БиХ у поступку *Evaluation of anti-money laundering measures and the financing of terrorism (MONEYVAL)*. Од стране Сектора припремани су материјали и одговори на упитнике у вези са четвртим циклусом процјене конкурентности у земљама западног Балкана *SEE Competitiveness Outlook 2024* који је спроведен од стране *OECD*-а, а у сарадњи са представницима Министарства Финансија Републике Српске, те се присуствовало састанцима организованим у вези са наведеним.

Од децембра 2024. године запослени Сектора обављали су послове члана Комисије за сарадњу надзорних органа финансијског сектора Републике Српске.

У 2024. години започете су активности мониторинга еквиваленције надзорног и регулаторног оквира за банкарски сектор од стране *European Banking Authority (EBA)*. Мониторинг еквиваленције од стране ЕВА-е разматра развој релевантних аспеката надзорног и регулаторног оквира, пракси спровођења истих и развој тржишта у трећим земљама које Европска комисија сматра еквивалентним. Мониторинг еквиваленције се спроводи путем упитника о развоју регулаторног оквира и надзорних пракси, на основу кога су запослени Сектора припремали одговоре и образложења, који ће служити као основа за техничку процјену ЕВА-е за подношење Европској комисији.

5.2. Развој и унапређење извјештајног оквира којим је регулисан рад банака у 2024. години

Значајан дио активности Сектора односио се и на унапређење извјештајног оквира којим је регулисан рад банака. Спровођене су континуиране активности на унапређењу извјештајних образаца, сачињавању инструкција за попуњавање извјештајних образаца те развоја валидацијских правила за контролу извјештаја.

Спроведено је редовно ревидирање постојећег извјештајног оквира и сагледане су и идентификоване могућности за његову оптимизацију које ће бити додатно размотрене у будућем периоду у координацији са осталим организационим јединицама Агенције, првенствено Јединицом за надзор. Спроведене су и активности на разматрању могуће имплементације додатног оквира за финансијско извјештавање (*FINREP*). Сагледан је постојећи оквир те су идентификовани извјештајни обрасци који су у употреби у ЕУ а које је могуће транспоновати у извјештајни оквир који прописује Агенција за банке у Републици Српској.

Запослени у Сектору су вршили праћење поштовања рокова за достављање извјештаја од стране банака, на седмичном, мјесечном и кварталном нивоу. Редовно су спровођене активности мјесечних и кварталних контрола достављених извјештаја од стране банака, сачињаване су инструкције за корекције и попуњавање извјештајних образаца које су достављане банкама, те се одржавала континуирана комуникација са банкама у овом сегменту у циљу постизања тачности и конзистентности извјештајног оквира на нивоу банкарског сектора Републике Српске. Спровођене су редовне активности развоја информационог система Агенције у сегменту креирања извјештаја, те развој валидацијских правила у сарадњи са Сектором за информационо-комуникационе технологије. Такође, измјене постојећег регулаторног оквира у 2024. години, а које се односе на измјене у капиталу и каматном ризику у банкарској књизи, условиле су потребу за измјеном тренутног извјештајног оквира у тим сегментима.

Редовно су сачињаване мјесечне информације о стању у банкарском сектору, те информације о основним показатељима пословања у банкарском сектору за потребе Дирекције, других организационих јединица Агенције као и информисања субјеката банкарског сектора. Спроводиле су се континуиране активности на систематизацији и унапређењу процеса израде периодичних извјештаја за потребе праћења и анализе пословања банака. Поред редовних периодичних извјештаја, сачињавани су и други извјештаји и анализе на *ad-hoc* основи, у складу са израженим потребама и захтјевима. Од стране Сектора су припремани подаци и информације који су достављани на редовној

основи (или по појединачним захтјевима) за потребе других домаћих и иностраних институција, организација, те надзорних тијела надлежних у другим банкарским секторима.

Сprovedена је анализа имплементације макропруденцијалних инструмента донесених на основу подзаконских прописа Агенције, кроз извјештајне обрасце достављене од стране банака, у виду хоризонталне анализе испуњења захтјева за одржавање заштитног слоја капитала за системски структурни ризик.

Запослени у сектору су учествовали у изради Извјештаја о банкарском сектору Републике Српске те изради годишњег Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2025. годину.

5.3. Активности подршке надзору

Фокус активности у овом сегменту у току 2024. године заснивао се на развоју интерних методологија и процедура за посредни и непосредни надзор банака. Запослени у Сектору учествовали су у билатералним активностима са другим регулаторима, за потребе подршке развоју макропруденцијалног оквира и инструмента.

Сачињен је нацрт Методологије за утврђивање капиталне препоруке - P2G (енгл: *Pillar to Guidance*) који ће бити предмет будућег разматрања и усвајања. Отпочете су активности на ажурирању и изради Методологије за надзорно тестирање отпорности на стрес солвентности и пратећих образаца, које ће бити спроведено у 2025. години.

Сprovedене су активности на редовном годишњем ревидирању, односно унапређењу постојеће Методологије за надзорни преглед и оцјену банака (*SREP*) и пратећег помоћног *SREP* алата које ће бити предмет будућег разматрања и усвајања. Сprovedене су активности и сачињен је нацрт Процедура за посредни надзор банака, који ће бити предмет будућег разматрања и усвајања.

У складу са Стратешким оквиром управљања и надзора над ризицима повезаним са климатским промјенама и животном средином у банкарском сектору за период 2023-2025. године, спровођене су активности на припреми методологије за спровођење *bottom-up* надзорног тестирања отпорности на стрес за ризике повезане са климатским промјенама и животном средином у банкарском сектору. У склопу мисије Свјетске банке (*FInSAC*) спровођене су активности рада на развоју сценарија и методологија везаних за провођење тестирања отпорности на стрес за финансијске ризике повезане с климом, у циљу процјене изложености банкарског сектора Републике Српске физичким и прелазним ризицима који произилазе из климатских промјена.

Запослени у Сектору су у континуитету пружали подршку Јединици за надзор у вези са тумачењем методологија за надзор, те регулаторног оквира којим се регулише рад банака, те достављали мишљења по упитима и израженим потребама.

Сprovedена је хоризонтална анализа изложености банкарског сектора ризицима повезаним с климом на основу самопроцјена достављених од стране банака из банкарског сектора Републике Српске.

Према израженим потребама Дирекције и других организационих јединица Агенције, на редовној и ad-hoc основи сачињаване су анализе стања у различитим сегментима пословања банкарског сектора у сврху праћења развоја и утицаја ризика којима је сектор био изложен у текућем периоду.

У извјештајном периоду спроведене активности су укључивале активности израде и обједињавања Извјештаја о пословању и резултатима рада Агенције за банкарство Републике Српске за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године, те 01.01.2024. до 30.06.2024. године, изради Извјештаја о стању у банкарском сектору Републике Српске на 31.12.2023, 31.03.2024, 30.06.2024. и 30.09.2024. године, те обједињавању Извјештаја о стању у банкарском систему Републике Српске на 31.12.2023, 31.03.2024, 30.06.2024. и 30.09.2024. године.

5.4. Активности развоја и међународне сарадње

Сектор је координисао сарадњу са међународним институцијама и организацијама, а прије свега са Свјетском банком, Европском агенцијом за банкарство, Њемачком народном банком, Централном банком Мађарске, Групом супервизора банака из централне и источне Европе (*BSCEE*), другим регулаторима у земљи и иностранству, те је и координисао присуствовања представника Агенције међународним конференцијама. Континуирано је вршена размјена знања и искустава са регулаторима других земаља путем редовне комуникације у вези са актуелним супервизорским темама. Сарадња са међународним и европским институцијама/организацијама остваривала се и путем редовног одговарања на упите, захтјеве за доставу података, информација и/или попуњавање

упитника и извјештаја, путем састанака, те билатералне сарадње са другим регулаторима, институцијама и организацијама у земљи и иностранству.

Активности развоја односиле су се и на континуирано праћење понуде за едукацију коју пружају међународне организације (*Joint Vienna Institute-JVI*, *Deutsche Bundesbank*, *EBA*, *CEF*, и др.), сачињавање прегледа доступних едукација и достављање информација и прегледа запосленима Агенције у циљу изградње и јачања потребних капацитета.

Представници Сектора учествовали су у активностима интегрисања БиХ у ЕУ, као чланови радних група на усклађивању са регулаторним оквиром ЕУ. Запослени у Сектору учествовали су и у припреми материјала за Европску Комисију у вези са радом Пододбора за финансијска тржишта и конкуренцију, Пододбора за економска и финансијска питања и статистику, Одбора за стабилизацију и придруживање између ЕУ и БиХ, те Прилога институција у БиХ за редовни годишњи Извјештај о БиХ. Такође, припремане су и друге информације и прегледи за потребе достављања Европској Комисији, те су запослени Сектора присуствовали састанцима сједница ових пододбора као представници Агенције, у сарадњи са Министарством финансија и Министарством за европске интеграције и међународну сарадњу Владе Републике Српске.

Такође, представници сектора су учествовали на састанцима и припремали материјале за потребе састанака са представницима Глобалног форума у вези са Стручним прегледом механизма размјене информација у пореске сврхе у сарадњи са представницима Министарства финансија Владе Републике Српске.

5.4.1. Имплементација пројекта јачања капацитета Агенције за банкарство

Сектор је и у 2024. години наставио координацију пројекта *Јачања капацитета централних банака и агенција за банкарство Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака*, а чији је циљ јачање финансијске стабилности у региону Западног Балкана, те унапређење усклађености националних регулаторних оквира са европским. Пројекат се финансира из донаторских средстава обезбијеђених од стране Европске комисије у сврху провођења друге фазе овог пројекта. Њемачка народна банка (*Deutsche Bundesbank*) као координатор пројекта, заједно са 19 националних централних банака Европског система централних банака (*ESCB*) и ЕЦБ организује интензивни регионални програм обука о кључним питањима која се односе на централне банке и агенције за надзор банака. Представници Сектора су редовно учествовали на сједницама Комитета за управљање пројектом у 2024. години, те су координисали присуствовање представника Агенције на организованим семинарима у склопу овог пројекта.

5.4.2 Имплементација пројекта пружања техничке помоћи од стране других међународних институција

У 2024. години Сектор је наставио координисати пројекте пружања техничке помоћи од стране међународних институција.

У току 2024. године спроведене су активности на усаглашавању пружања техничке помоћи Агенцији од стране *Deutsche Bundesbank* у области надзора банкарских група на консолидованој основи те управљања ризиком ликвидности.

У извјештајном периоду настављена је сарадња са Свјетском банком кроз имплементацију техничке помоћи за 2024. годину од стране консултаната *Vienna Financial Sector Advisory Centre (FinSAC) Technical Assistance Mission* у више различитих области. У 2024. години спроведене су активности пружања техничке помоћи на изради прописа о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, надзора банкарских група на консолидованој основи, припреми методологије за спровођење *bottom-up* надзорног тестирања отпорности на стрес за ризике повезане са климатским промјенама и животном средином у банкарском сектору, унапређења Методологије за надзорни преглед и оцјену банака (*SREP*), итд.

У току 2024. године отпочете су и активности на пружању техничке помоћи Агенцији од стране *International Finance Corporation (IFC)* у области дигиталних плаћања.

6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ

Основни задаци организационог дијела Омбудсман за банкарски систем Републике Српске (у даљем тексту овог поглавља: Омбудсман) утврђени су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и ЗОБ, у сврху промовисања и заштите права и интереса физичких лица корисника финансијских услуга. Редовни послови се извршавају у оквирима постојећих кадровских, материјалних и административних претпоставки, а послове у Омбудсману тренутно обављају Омбудсман и један извршилац. Предмет рада у Омбудсману у већем дијелу и даље се односи на оне врсте спорних односа корисника и давалаца финансијских услуга који су и у претходном периоду били предмет расправљања. Наставак неизвјесности економских кретања, употреба нових технологија у вршењу финансијских услуга и комуникацији, те с тим у вези напредовање модела противправних активности трећих лица према корисницима, узрокују настанак посебних врста спорних односа, утичу на извршавање обавеза из послова о банкарским услугама и на сложеност поступања по појединачним приговорима, прије свега по оним питањима чије расправљање подлијеже надлежности других органа или која нису свеобухватно регулисана важећим прописима, што је био случај и у ранијем периоду. У извјештајном периоду извршени су и сви неопходни ванредни послови, у оквиру сарадње са осталим органима и институцијама и међународним организацијама, а редовно се у сарадњи са осталим организационим дијеловима Агенције извршава и дио задатака из оквира њених овлашћења.

Од почетка активности организационе јединице до 31.12.2024. године запримљено је више од 1.410 приговора корисника и више од 2.370 упита, молби и других поднесака на које су дати образложени одговори.

6.1. Приговори, упити и други поднесци корисника финансијских услуга

6.1.1. Рјешавање приговора

У периоду од 01.01-31.12.2024. године у организационој јединици Омбудсман је запримљено 146 приговора поводом спорних односа у вези са поступањем финансијских организација или са другим захтјевом да се расправе одређена питања у појединачним односима корисника и давалаца финансијских услуга, што указује на пораст броја запримљених приговора у односу на исти период претходне године. У току је рад по 34 приговора у различитим фазама поступка.

Од 115 окончаних поступака по приговорима и обавјештењима корисника, укључујући и 18 поступака који су покренути у току 2023. године, у посматраном извјештајном периоду:

- 41 основан приговор је позитивно ријешен за кориснике;
- 24 приговора било је неосновано;
- 27 приговора - дати су образложени одговори корисницима и правним лицима, са упутствима у вези са примјеном важећих материјалних и процесних прописа и неопходним даљим поступцима (пет приговора прослијеђено је на поступање ФБА).
- 18 приговора - одустанак подносиоца од приговора;
- пет приговора није прихваћено због неуредности или неблаговремености поднеска.

Поводом девет приговора одговарајуће информације о предмету спорног односа су достављене другим организационим дијеловима Агенције на даље поступање.

У извјештајном периоду није било поступака посредовања између корисника и давалаца финансијских услуга, због сталног настојања да се расправљање спорних односа оконча у ранијој фази, у поступку разматрања приговора, као и да се избјегну додатни трошкови за страна у спорном односу.

а) Број приговора по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања и учешће
Банке	93 (81%)
Микрокредитне организације	17 (15%)
Остало	5 (4%)
УКУПНО	115 (100%)

б) Број приговора по врстама финансијских услуга

Врсте финансијских услуга	Број питања и учешће
Кредити	52 (45%)
Депозитни послови	2 (2%)
Платни промет	25 (22%)
Електронски инструменти плаћања	20 (17%)
Остало	16 (14%)
УКУПНО	115 (100%)

Приговори по даваоцима финансијских услуга					
	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
Банке	51	88	107	116	93
МКО	11	26	11	18	17
Остало	1	1	4	1	5
Укупно	63	115	122	135	115

а) Према горе наведеним подацима, у посматраном извјештајном периоду највећи број приговора корисника се односио на **кредитне послове**. Њихово учешће у укупном броју разматраних приговора незнатно је смањено у односу на 2023. годину.

Највећи дио приговора из ове групе се односио на спорни износ потраживања финансијских организација, због неправилности у обрачунима у току трајања или након престанка уговорног односа и изостављања правних посљедица које наступају по настанку одређених чињеница, те с друге стране, због неправилног разумијевања обрачуна у току отплате кредита и расположивих података од стране корисника кредита. Значајан број приговора корисника и даље се односи на спорно питање правилности класификовања и евидентирања задужења корисника у Централном регистру кредита од стране финансијских организација. За разлику од извјештајног периода из 2023. године, може се закључити да је у овом периоду било више неоправданих приговора и да је изведен мањи број оцјена о тзв. нецјелисходној примјени прописа који уређују ову област, у дијелу примјене правила о периодима опоравка и о аутономној процјени кредитора у праћењу, контроли и управљању кредитним ризиком или када је ријеч о регистрацији задужења која су мале вриједности. Током дужег периода приговори корисника по овом основу су константни и бројни. На основу наведеног, и овом приликом треба указати да поменуте неправилности имају за посљедицу стварање сметњи и ограничавање регистрованих лица у коришћењу других услуга, без објективног разлога, а тиме и ограничавање њихове финансијске укључености, на чијем ширењу Агенција спроводи сталне активности. Као посебан проблем и даље се уочавају покушаји искоришћавања евидентираних стања од стране финансијских организација, када су изгубиле процесну могућност да принудно наплате потраживања, или од субјеката којима су уступљена потраживања, а на које се не односе обавезе у примјени прописаних стандарда управљања ризицима. У мањој мјери, у појединачним случајевима констатоване су и грешке и неажурност финансијских организација у евидентирању података у Централном регистру кредита.

Остали значајнији приговори у групи кредитних послова су се односили на питања: незаконитости и неправилности поступка приликом одобравања кредита и остваривање права на враћање средстава обезбјеђења након испуњења обавеза. С обзиром на стагнацију или умањење референтних стопа у овој години, разматран су два приговора у вези са примјеном редовне каматне стопе у току уговорног односа. Мањи број приговора се односио на питања заштите личних података, изостанак одговора на приговор корисника, реструктурирања постојећих обавеза, услова коришћења осигурања које је уговорено као средство обезбјеђења и пријевремене отплате кредита, као и друга специфична питања према околностима спорног односа. Мањи број приговора се односио на спровођење привремених мјера које су прописане за финансијске организације из разлога економске нестабилности. Финансијским организацијама су дате препоруке за адекватно поступање или мишљења, а корисницима образложени одговори у вези са њиховим правима и обавезама.

б) **Депозитни послови**. У извјештајном периоду поднесена су свега два приговора који су се односили на депозитне послове, а предмет су била питања располагања улогом на штедњу малољетника и онемогућавања располагања средствима на рачуну.

в) **Платни промет.** У посматраном периоду највећи број приговора се односио на растуће износе накнада у вези са вођењем рачуна, извршавањем појединачних услуга у платном промету и спровођењем радњи принудне наплате. Посебно значајан предмет приговора из ове групе чине приговори једностраног раскидања уговора о услугама платног промета од стране банака са корисницима који су уврштени на листе санкција Канцеларије за контролу стране имовине Министарства финансија Сједињених Америчких Држава (OFAC) или због онемогућавања реализације услуге за кориснике, ако су таква лица учесници у трансакцијама према корисницима. Значајан дио приговора односио се на онемогућавање корисницима да издају налоге за плаћање, посебно у различитим случајевима уплата на рачун, онемогућавање располагања салдом на рачунима корисника из различитих спорних разлога, на неизвршење или погрешно извршење налога за плаћање корисника у платном промету и на спорна евидентирања промјена на рачуну, а и у овом периоду било је појединачних приговора у вези са повредом правила о банкарској тајни. И даље се јављају спорни односи узроковани неправилним информисањем или утврђивањем чињеница од стране запослених у банкама који су у непосредној комуникацији са корисницима, као и спорни односи у вези са (не)адекватним евидентирањем података у регистру рачуна физичких лица код Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ).

г) **Електронски инструменти плаћања (ЕИП).** У вези са коришћењем електронских инструмената плаћања изразито највећи број приговора се односио на спорне трансакције извршене злоупотребом ЕИП-а или везаних података и с тим у вези на питање одговорности банке за неodobрене преносе. Остали приговори су се односили на спорна питања одговорности банке за функционалност ЕИП-а, закључивања уговора у вези са издавањем ЕИП-а, рад бакомата у мрежи банака, једнострано раскидања посла у вези са коришћењем ЕИП-а.

д) У групи **осталих приговора** најчешћи предмет приговора су била спорна питања у вези са начином рада у организационом дијелу банке и извршењем судских одлука у дијелу који се односи на банку, а остали приговори су се односили на питања располагања салдом од стране наследика или предаје докуменатције од стране наследицима или пуномоћницима, неостваривање права корисника из промоције коју је спроводила банка, те на карактер ограничења за пружање дигиталне услуге банке. У овој групи треба посебно издвојити да су разматрана два приговора, који су изјављени у вези са повредом сефа у банци од стране трећих лица и у вези са повредом правила о банкарској тајни, које повреде су од посебног значаја са становишта природе банкарских послова и бонитета банака.

У посматраном периоду за примљена су два приговора **лица која лично обезбјеђују испуњење обавеза**, у вези са евидентирањем података у Централном регистру кредита.

6.1.2. Упити и молбе корисника финансијских услуга

До 31.12.2024. године у Омбудсману су за примљена 232 различита упита, молбе или захтјева за давање образложења, мишљења или упутстава у вези са правима и обавезама корисника или других учесника правног посла и различитим финансијским производима, те у вези са примјеном норми права, као и три упита правних лица, једне адвокатске канцеларије и једног даваоца услуге, на које су дати образложени одговори, упутства или мишљења. Затражена мишљења су достављена и другим организационим дијеловима Агенције. У великој мјери се користи достављање поднесака и постављање упита путем електронске поште и путем телефонских позива, што доприноси ефикасности у раду и благовремености информисања корисника, али намеће потребу за одређеним унапређењима комуникације. У Омбудсману се редовно обавља и непосредни пријем и рад са корисницима.

Број питања по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања и учешће
Банке	179 (77%)
Микрокредитне организације	40 (17%)
Даваоци лизинга	1 (1%)
Остало	12 (5%)
УКУПНО	232 (100%)

Извршење послова информисања и давања објашњења о правима и обавезама корисника и давалаца финансијских услуга, у циљу правилнијег и потпунијег разумијевања норми, института, правних послова и ситуација, као и ризика коришћења појединачних финансијских услуга, у континуитету представља веома значајан дио послова у раду овог организационог дијела. У односу на исти период прошле године повећан је број лица која су се обратила у Омбудсман ради добијања потребних одговора о различитим питањима.

Такође, и у овом дијелу највећи број упита и молби се односи на спорно или неажурно евидентирање задужења корисника у Централном регистру кредита. Велики број питања се односио на: спорне обрачуне потраживања финансијских организација, поступак одобравања кредита, отварање, затварање и блокаде рачуна корисника, одбијање извршења налога за плаћање, спорне трансакције извршене злоупотребом ЕИП-а или везаних података, пријевремену отплату кредита, неизвршење или неправилно извршење налога за плаћање, располагање уложима на штедњу малолјетника, висину накнада у платном промету, грешке у функционисању уређаја у својини финансијских организација, издавање потврда учесницима посла, упис заложног права, начин наплате потраживања, права корисника, судужника или јемаца, као странака у извршном и парничном поступку, измјене постојећих уговорних односа, као и низ других појединачних питања која су настала у фактичким околностима.

Девет обраћања корисника се односило на спорне односе код двије банке и једне микрокредитне организације који су у поступку стечаја или ликвидације, док су се три упита односила на спорне односе са субјектом којем је пренесено потраживање финансијске организације.

6.2. Активности сарадње са другим органима и организацијама ради унапређења оквира заштите корисника финансијских услуга

а) У сарадњи са Министарством финансија у Влади Републике Српске и осталим организационим дијеловима Агенције су извршени послови припреме дијела приједлога за измјене Закона о банкама Републике Српске, који се односе на заштиту корисника финансијских услуга.

б) Под координацијом Министарства трговине и туризма Републике Српске, у дијелу своје надлежности Омбудсман је учествовао у изради Програма за заштиту потрошача у Републици Српској за 2024/2025. годину.

в) Представник Омбудсмана је учествовао у радионици (*on line*) коју је организовала Организација за економску сарадњу и развој (OECD) уз подршку Министарства финансија Краљевине Холандије о искуствима у спровођењу обуке наставника о темама финансијске едукације у образовним установама на којој су представљени приступи из четири земље учеснице програма “Integration of financial education into the school curriculum - experiences from the region”.

г) Омбудсман је присуствовао конференцији “D days” која је одржана у Бањој Луци која се бави промјенама у пословању финансијског сектора, на којој су расправљани нови законски прописи о електронском новцу и о спречавању прања новца, изазови у дигитализацији сектора, те примјена „Environmental, social and governance“ (ESG) критеријума у пословним субјектима.

д) Омбудсман је учествовао на тренингу у организацији Централне банке Португала и под покровитељством “Deutsche bank” у оквиру програма “Programme for Strengthening the Central Bank Capacities in the Western Balkans”, о најважнијим темама и активностима из области заштите корисника финансијских услуга, финансијске укључености и финансијске едукације, са посебним освртом на нове субјекте и начине пружања финансијских услуга и употребу савремених технологија и вјештачке интелигенције у надзору и рјешавању спорних односа.

ђ) Одржан је дводневни радни састанак са омбудсменима из Уреда Омбудсмана за банкарски систем ФБА, на ком су размијењене и размотрене праксе у раду омбудсмана у вези са питањима евидентирања података о задужењима у Централном регистру кредита, актуелне проблематике због одбијања заснивања пословног односа од стране банака са одређеним корисницима, те вршења услуге тзв. дјечије штедње.

е) У реализацији заједничког пројекта Агенције са Удружењем економиста Републике Српске “SWOT” на тему финансијске писмености, којим се проводе активности са циљем унапређења финансијске писмености, знања и положаја корисника финансијских услуга, израђени су едукативни видео материјали о новим услугама на банкарском тржишту и о новим стандардима пословања финансијских институција, који су представљени јавности путем интернет странце Агенције. Припремљени су и сви затражени приједлози и корекције садржаја кључних порука за кориснике у оквиру свеобухватне мултимедијске кампање, која је спроведена у другој фази пројекта, а Омбудсман је одржао едукативна предавања о коришћењу финансијских производа и услуга ученицима завршних разреда у средњим школама у Бањој Луци, Бијељини и Прњавору, као циљној групи, у сврху побољшања финансијских вјештина ученика.

Као члан „International Network of Financial Services Ombudsman Schemes“ (INFO), на захтјев ове организације упућени су затражени одговори и прегледи, као и одговори у вези са најзначајнијим проблемима у заштити корисника финансијских услуга у Српској и у раду чланица INFO у 2024. години.

Омбудсман је извршио и додијелене послове у оквиру радне групе за Поглавље 28, под координацијом Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства трговине и туризма и Министарства финансија у Влади Републике Српске.

На захтјев појединачних медија су обезбијеђени одговори на питања из проблематике која се односи на заштиту корисника финансијских услуга, а Омбудсман је учествовао и на инвестиционој конференцији у организацији Инвестиционо-развојне банке Републике Српске.

7. СЕКТОР ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У складу са Планом рада Агенције за 2024. годину Сектор за ИКТ (у даљем тексту овог поглавља: Сектор) је проводио активности у дијелу:

- развоја и одржавања информационог система Агенције, очувања безбједности и функционалности овог система, те осталих активности по потреби и
- провођења посредног и непосредног надзора информационих система у банкама у складу са одредбама ЗОБ, Одлуке о управљању информационим системом у банкама⁶¹, Одлуке о начину спровођења надзора банака и предузимању мјера надзора⁶² и другим подзаконским актима.

7.1. Управљање информационим системом Агенције

У циљу обезбјеђења непрекидног и поузданог рада информационог система запослени у Сектору су:

- континуирано пратили исправност рада и перформансе ИТ система,
- проводили редовне активности на одржавању хардвера, мрежне опреме и системског софтвера,
- обезбиједили редовну примјену безбједносних ажурирања хардверских и софтверских рјешења која се користе у Агенцији,
- пратили активности на системима за надзор безбједности информационог система,
- редовно провјеравали исправност и доступност резервних копија података и
- пружали помоћ у раду корисницима информационог система.

У складу са Планом јавних набавки за 2024. годину извршена је набавка лиценци и рачунарске опреме. Сем набавке нове рачунарске опреме, у складу са идентификованим потребама за већим капацитетом за складиштење података, извршена је надоградња дисковоног подсистема на серверској инфраструктури, што је допринијело оптимизацији рада и смањењу ризика од недостатка простора.

Благовремено су се проводиле измјене на пословно апликативном софтверу због усклађивања са регулативом, препорукама интерне ревизије или на захтјев корисника. Такође, пружена је техничка подршка у изради извјештаја и упутстава у складу са промјенама у регулативи.

Редовно су се проводила скенирања рањивости појединих дијелова информационог система.

Редовно су објављиване публикације на веб страници Агенције, све промјене везано за прописе Агенције, као и сви интерни садржаји на интранету.

Проведена едукација о безбједности информационог система за поједине групе корисника путем намјенске on-line платформе.

7.2. Надзор информационих система у банкама

У складу са Планом рада Агенције, у 2024. години извршена су четири надзора (управљање резервним копијама података, извршење наложених мјера, тестирање плана опоравка информационог система и електронско банкарство). О извршеним надзорима су сачињени записници који су достављени банкама. На записнике о извршеном надзору банке нису уложили приговоре. Након извршених надзора у којима су утврђене неправилности за четири банке су издата рјешења са укупно 12 налога за отклањање неправилности и неусклађености у пословању са роковима за извршење истих, те 17 препорука. Овлашћена лица Агенције су и у току самих надзора указивали на одређене неправилности и неусклађености у пословању и давала препоруке за отклањање истих.

Банке су, сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа у датим роковима. Сектор редовно прати извршење налога по издатим рјешењима.

⁶¹ „Службени гласник Републике Српске“ број 116/17

⁶² „Службени гласник Републике Српске“ бр. 116/17 и 103/21

Посредни надзор се обављао континуирано:

- анализом редовних извјештаја о управљању информационим системима, посебно у дијелу података о инцидентима с обзиром на пораст сајбер пријетњи и напада;
- процјеном ИКТ ризика у оквиру SREP процеса за 5 комерцијалних банака са сједиштем у Републици Српској у складу са планом рада Сектора за надзор пословања банака.

У поступку лиценцирања кроз издавање потврда, сагласности и мишљења, у складу са Одлуком о условима и поступку издавања дозвола, одобрења и сагласности банкама које обављају дјелатност у Републици Српској⁶³, Сектор је дао осам мишљења за избор независног спољног ревизора за ревизију информационих система у банкама, 35 мишљења везано за екстернализације материјално значајних активности банке у области информационо-комуникационих технологија. Такође, редовно су се пратиле активности и давала мишљења код значајних промјена на информационом систему банака (миграције кључне банкарске апликације, измјештање резервног рачунарског центра).

Прегледани су извјештаји о обављеним ревизијама информационих система банака од стране спољних ревизора информационог система.

Редовно је вршена размјена информација о сајбер пријетњама и инцидентима са банкама у складу са успостављеним протоколом. Забијежен је један DDoS напад, четири сајбер инцидента у домену картичног пословања и један инцидент код произвођача антивирусног софтвера на глобалном нивоу, који нису угрозили континуитет пословања и репутацију банака, нити узроковали значајне финансијске губитке и нарушили квалитет у пружању критичних услуга.

Припремљен је приједлог Одлуке о управљању информационим системом у банкама.

Едукације су у највећој мјери реализоване праћењем специјалистичких вебинара, стручне литературе (стални приступ *on-line* платформи за едукацију), те присуству конференцијама и семинарима од значаја у земљи.

⁶³ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 04/18, 26/22, 117/22 и 35/23

8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

У извјештајном периоду, активности Одјељења за заједничке послове (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) односиле су се на послове јавних набавки, канцеларијског пословања, заштите на раду, заштите од пожара и одржавања објеката и материјално-техничких средстава.

8.1. Послови јавних набавки

Послове јавних набавки у Агенцији обављали су запослени у Одјељењу и Комисија за јавне набавке. У извјештајном периоду послови јавних набавки одвијали су се у складу са Планом јавних набавки за 2024. годину (у даљем тексту овог поглавља: План јавних набавки) који је сачињен у складу са сагледаним потребама Агенције и важећим прописима из области јавних набавки, те је исти објављен на Порталу Агенције за јавне набавке БиХ и на интернет страници Агенције. Појединачне активности које је неопходно провести приликом провођења поступка јавних набавки у складу са Планом јавних набавки, односиле су се на: праћење примјене прописа из области јавних набавки; припремање објаве за интернет страницу Агенције и портал Агенције за јавне набавке БиХ (План јавних набавки, одлуке о избору понуђача и јавне позиве за достављање понуда за услуге из Анекса II); објављивање обавјештења о набавци и обавјештења о додјели уговора на Порталу Агенције за јавне набавке БиХ и у Службеном гласнику БиХ; спровођење свих потребних активности по појединачним поступцима јавних набавки за потребе Агенције у складу са законским прописима који регулишу предметну област (интерна анализа захтјева за јавну набавку, утврђивање потреба за јавном набавком, истраживање тржишта и припрема тендерске документације, кореспонденција са добављачима, припрема тендерске документације на начин прописан за конкретан поступак јавне набавке, припрема појашњена тендерске документације, заказивање и спровођење е-аукција на Порталу Агенције за јавне набавке БиХ, управљање уговором, поступање по жалбама, архивирање документације и остали послови и задаци везани за спровођење поступка). Поред горе наведеног, сачињен је полугодишњи извјештај о реализацији Плана набавки; достављен је годишњи извјештај о додјели уговора у директном споразуму и уговора за неприоритетне услуге из Анекса II на Портал Агенције за јавне набавке БиХ; припремана је и презентована захтјевана документација за потребе интерне и екстерне ревизије, оставарена је сарадња са другим организационим дијеловима Агенције, те су обављани и други послови чиме су извршене планиране активности за 2024. годину.

8.2. Канцеларијски послови, послови заштите на раду, заштите од пожара и одржавања објеката и материјално-техничких средстава

Канцеларијски послови обухватају послове протокола и архивирања и обављали су се у континуитету.

Послови протокола Агенције укључују пријем и отпрему поште, формирање и завођење предмета, скенирање докумената, достављање предмета у рад и развођење завршених предмета. У извјештајном периоду заведен је 2.321 предмет у писаном и електронском протоколу, а укупан број унесених аката у оба протокола износи 4.842. Сви иницијални документи су скенирани (4842 предмета). Такође, у извјештајном периоду отпремељено је 1.248 поштанских пошиљки, а у књизи улазних фактура заведено је 704 фактуре.

Послови архивирања обухватили су: припрему документације за архивирање, класификацију документације, смјештање у архивски депо и приручну архиву, израду архивске књиге, издвајања безвриједног материјала из архивског депоа, сарадњу са Архивом Републике Српске око унапређења стања у вођењу архива и канцеларијског пословања Агенције, активности на прилагођавању уноса аката у електронски дјеловодник на основу нове Листе категорија документарне грађе чија је примјена почела од 01.01.2023. године.

Извршена је допуна Архивска књиге (број: 08-801-1968/24 од 06.11.2024. године) у којој су уписана сва документа из Архива Агенције из 2021. и 2022. године (закључно са редним бројем 1799, нови бројеви иду од броја 1610), а иста је достављена Архиву Републике Српске.

Израђен је Списак безвриједног регистратурског материјала за уништење према роковима чувања дефинисаних новом Листом категорија документарне грађе за период од 2013-2021 година (број: 08-801-2141/24 од 09.12.2024. године) и исти је предат Архиву Републике Српске. На основу

Рјешења Архива Републике Српске број: 621.04-182/24 од 13.12.2024. године извршено је излучивање документације у количини од 13,45 архивских метара.

Послови заштите на раду, заштите од пожара и одржавања објеката и материјално-техничких средстава су се обављали у континуитету, а обухватили су између осталог и обуку и тестирање радника Агенцији из области - заштита на раду и заштита од пожара од стране овлашћених предавача и то за новозапослене раднике у току 2024. године. Извршена је обука и тестирање за укупно четири радника.

Поред наведених активности, дјелокруг рада Одјељења обухватао је и следеће активности: праћење исправности система за климатизацију, хлађење и гријање објеката, пријаву кварова и надзор на отклањању истих; праћење рокова за испитивање средстава за заштиту од пожара и обављање испитивања у законом прописаном периоду; возњу службених возила, редовно и ванредно сервисирање возила; вршење надзора над радом спољних сарадника који су ангажовани на раду у Агенцији за привремене и повремене послове, одржавање чистоће у пословном простору Агенције; сарадњу са комисијом за јавне набавке и комисијом за попис имовине, те сарадња са другим одјељењима и секторима, као и друге послове.

Поред горе наведеног, запослени у Одјељењу су активно учествовали у припреми и изради следећих аката:

- Правилник о условима и начину коришћења службених возила и возила у приватном власништву у службене сврхе⁶⁴;
- Ревизије акта о процјени ризика (израђен у сарадњи са фирмом „Технолошки Еко Центар“ д.о.о. Брчко са којом имамо закључен уговор о сарадњи за обављање послова у вези заштите на раду и заштите од пожара).

⁶⁴ Број: УО-85/24 од 30.07.2024. године

II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2024. године

1. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Приложени финансијски извјештаји састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске⁶⁵ (у даљем тексту: Закон о рачуноводству).

У складу са Законом о рачуноводству, прописи из области рачуноводства и ревизије који се примјењују у Републици Српској су Међународни рачуноводствени стандарди (МРС), Међународни стандарди финансијског извјештавања (МСФИ), Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (МСФИ за СМЕ), Међународни стандарди ревизије (МСР), Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор (IPSAS), Међународни стандарди вредновања (IVS), Међународни стандарди за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође (Кодекс) и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC). Правна лица и предузетници сачињавају финансијске извјештаје у складу са преведеним прописима. Одлуку о одређивању превода и датум почетка њихове примјене доноси професионално удружење и она се, заједно са текстом стандарда, објављује на интернет страници Министарства финансија (у даљем тексту: Министарство) и професионалног удружења.

Финансијски извјештаји су приказани у конвертибилним маркама (БАН), која је, у исто вријеме, и функционална валута Агенције.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Нематеријална улагања су иницијално призната по набавној вриједности. Накнадно вредновање нематеријалних улагања извршено је по набавној вриједности умањеној за исправку вриједности и евентуалне кумулиране губитке по основу обезврјеђења.

Нематеријална улагања са одређеним корисним вијеком употребе се амортизују и тестирају на умањење вриједности када год се јаве индикатори да нематеријално улагање може да буде обезврјеђено. Амортизација нематеријалних улагања се обрачунава примјеном пропорционалне методе.

Добици и губици који проистичу из отуђења нематеријалних улагања се признају у билансу успјеха периода када је нематеријално улагање отуђено и то у висини разлике између новчаног прилива и књиговодствене вриједности средства.

Некретнине, постројења и опрема који испуњавају услове да буду признате као средство, одмјеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вриједности, односно цијени коштања.

Након почетног признавања као средства, ставке некретнина, постројења и опреме су одмјерене по набавној вриједности умањеној за исправку вриједности и евентуалне кумулиране губитке по основу обезврјеђења.

Добици и губици који проистичу из расходавања или продаје средства се признају у билансу успјеха периода када је средство расходовано или продато, и то у висини разлике између новчаног прилива и књиговодствене вриједности средства.

Инвестиционе некретнине се почетно признају по набавној вриједности, односно цијени коштања. Трошкови трансакције се признају у почетно признату вриједност.

Након почетног признавања, инвестиционе некретнине се исказују по набавној вриједности умањеној за кумулирану исправку вриједности и евентуалне кумулиране губитке за умањење вриједности.

⁶⁵ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 94/15 и 78/20

Дугорочни финансијски пласмани представљају улагања с циљем остварења будуће економске користи чији поврат се очекује у року дужем од једне године.

Краткорочна имовина Агенције има особине текућих средстава.

Краткорочна потраживања исказују се у висини номиналне вриједности настале у пословној трансакцији према методи обрачуна.

На сваки извјештајни датум врши се процјена да ли постоје разлози за умањење вриједности пласмана и потраживања, а који се одређују на бази праћења дана кашњења у наплати.

За ненаплаћена доспјела потраживања исправка вриједности врши се на основу броја дана кашњења.

За ненаплаћена потраживања над којима је покренут судски спор, врши се исправка вриједности у 100% износу потраживања.

Уколико се ова потраживања не могу наплатити (изгубљен судски спор, ликвидација дужника и друго), врши се њихов отпис и трајно се искњижавају из пословних књига, на основу одлука директора или Управног одбора Агенције.

Краткорочну финансијску имовину Агенције чине новчана средства на пословним рачунима код банака и у благајни Агенције.

Расходи који се плаћају унапријед, за период дужи од 12 мјесеци, временски се разграничавају и урачунавају у расходе, сразмјерно периоду на који се односе.

Обавезе Агенције представљају садашње обавезе које су резултат претходних пословних догађаја и извршених трансакција, а за чије се измирење очекује одлив средстава.

Резервисања су износи неновчаних претпостављених расхода произашли из прошлих догађаја који се односе на будуће вјероватне обавезе.

Резервисана средства се воде аналитички и могу се користити само за намјену за коју су директно издвојена.

Капитал Агенције, као самосталне непрофитне институције, чине:

1. капитал непрофитних институција,
2. посебне резерве,
3. нераспоређени вишак прихода над расходима.

Капитал Агенције, чине додијељена средства за оснивање Агенције као правног сљедбеника Народне банке Републике Српске.

Посебне резерве Агенције формирају се из вишка прихода над расходима, на основу одлука Управног одбора Агенције у складу са Статутом Агенције.

Нераспоређени вишак прихода над расходима, распоређује Управни одбор Агенције, доношењем одлуке о распореду.

Приходи

Агенција признаје приходе када се износ прихода може поуздано измјерити, када је вјероватно да ће Агенција у будућности имати приливе економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Агенције. Приходи су сврстани у: пословне приходе, финансијске приходе, остале приходе, приходе од усклађивања вриједности имовине и приходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих година.

Пословни приходи формирају се по основу испостављених обрачуна накнада за надзор пословања банака и других финансијских организација које Агенција надзире и по основу испостављених рјешења за издате дозволе, сагласности, одобрења, мишљења и потврде, у складу са донесеним одлукама о висини накнаде коју ове организације плаћају Агенцији, те по осталим основама.

Приходи по основу накнада признају се на обрачунској основи и утврђују се за период када су остварени, односно када је испостављен обрачун, закључак или други документ.

Финансијске приходе чине приходи: од камата, курсних разлика и остали финансијски приходи.

Приходи од камата обрачунавају се по начелу узрочности и условима из облигационог односа, који су дефинисани уговором између Агенције и банке или неког другог правног лица. Приходи од камата у билансу успјеха признају се за период на који се односе, користећи метод ефективне каматне стопе.

Пословне промјене настале у страној валути се прерачунавају у КМ по средњем курсу ЦБ БиХ. Позитивне курсне разлике настале из трансакција у страној валути и из прерачуна ставки из пословних књига изражених у страној валути у КМ на извјештајни датум евидентирају се као приход.

Остале приходе чине: добици по основу продаје имовине, вишкови, наплаћена отписана потраживања и остали непоменути приходи.

Расходе Агенције чине расходи који су резултат редовне активности Агенције који смањују економску корист, као и расходи који су резултат других активности Агенције.

Расходи, као и приходи, се укључују у биланс успјеха - извјештај о укупном резултату, за период на који се односе.

Расходи се разврставају у: пословне расходе, финансијске расходе, остале расходе, расходе од усклађивања вриједности имовине и расходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих година.

Вишак прихода над расходима

Агенција, као самостална непрофитна институција, у складу са одредбама Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, остварени вишак прихода над расходима из текуће године преноси у наредну годину.

Распоред вишка прихода над расходима врши Управни одбор, на приједлог директора Агенције.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Рачуноводствене процјене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се вјерује да ће у датим околностима бити разумна.

Кључне рачуноводствене процјене и претпоставке се односе на процјену корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме, процјену обезвређења нефинансијске имовине, процјену резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда и процјену резервисање по основу судских спорова.

4. БИЛАНС УСПЈЕХА И БИЛАНС СТАЊА

БИЛАНС УСПЈЕХА
(Извјештај о укупном резултату у току периода)
од 01.01. до 31.12.2024. године

О П И С	ПЕРИОД	
	Текућа година	Претходна година
1	2	3
А) ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I - ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1 до 4)	10.316.485	8.271.336
1. Приходи од обављања дјелатности	10.146.445	8.079.766
2. Приходи од дотација, субвенција и слично	126.264	135.783
3. Приходи од донација	21.504	33.515
4. Остали приходи	22.272	22.272
II - ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1 до 6)	8.330.898	7.726.067
1. Трошкови материјала и енергије	151.541	140.807
2. Трошкови бруто зарада и накнада и ОЛП	6.598.245	6.277.185
3. Трошкови производних услуга	150.127	124.108
4. Трошкови амортизације и резервисања	849.309	793.491
5. Нематеријални трошкови	509.263	321.655
6. Трошкови осталих пореза и доприноса	72.413	68.821
Б) ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I - ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	371.565	315.473
II - ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	54	55
В) ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I - ОСТАЛИ ПРИХОДИ	0	12.510
II - ОСТАЛИ РАСХОДИ	0	1.330
Г) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0	0
Д) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУН. ПОЛИТИКА И ИСПР.ГРЕШАКА	0	0
I - УКУПНИ ПРИХОДИ	10.688.050	8.599.319
II - УКУПНИ РАСХОДИ	8.330.952	7.727.452
III - ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	2.357.098	871.867

БИЛАНС СТАЊА
на дан **31.12.2024.** године

Р/б	О П И С	П Е Р И О Д	
		Текућа година 31.12.2024.	Претходна година 31.12.2023.
1	2	3	4
	А К Т И В А		
А)	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 3)	30.892.263	29.393.831
1.	НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА	252.427	284.793
2.	НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА	13.338.358	13.897.940
3.	ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ	1.016.936	1.067.429
4.	ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА И РАЗГРАНИЧЕЊА	16.284.542	14.143.669
Б)	ТЕКУЋА ИМОВИНА (4 до 6)	4.690.797	3.812.697
5.	КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	61.750	251.775
6.	ГОТОВИНА	4.298.339	3.381.667
7.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	330.708	179.255
I	ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	35.583.060	33.206.528
II	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	153.790	153.790
	УКУПНА АКТИВА (I + II):	35.736.850	33.360.318
	П А С И В А		
А)	КАПИТАЛ (1 до 3)	34.469.308	32.112.210
1.	ОСТАЛИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ НЕПРОФИТНИХ ПЛ	18.084.567	18.084.567
2.	ПОСЕБНЕ РЕЗЕРВЕ	14.027.643	13.155.776
3.	ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ	0	0
4.	ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	2.357.098	871.867
Б)	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	512.919	470.547
5.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	422.471	375.152
6.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0	0
7.	РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	90.448	95.395
В)	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	600.833	623.771
8.	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	543.149	559.531
9.	КРАТКОРОЧНА РАЗГРАНИЧЕЊА И ОБАВЕЗЕ	57.684	64.240
I	ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+В)	35.583.060	33.206.528
II	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	153.790	153.790
	УКУПНА ПАСИВА (I + II):	35.736.850	33.360.318

5. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце и слична права	Софтвер	Немате- ријална имовина у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ					
Стање на дан					
31. децембар 2023. године	169.589	204.167	449.195	61.040	883.991
Набавке	-	-	-	32.058	32.058
Отуђења и расхоровања	-	-	(3.146)	-	(3.146)
Пренос (са)/на	-	3.627	89.471	(93.098)	0
Стање на дан					
31. децембар 2024. године	169.589	207.794	535.520	-	912.903
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ					
Стање на дан					
31. децембар 2023. године	(45.224)	(106.886)	(447.088)	-	(599.198)
Амортизација (Напомена 22)	(16.959)	(17.505)	(29.960)	-	(64.424)
Отуђења и расхоровања	-	-	3.146	-	3.146
Пренос (са)/на	-	-	-	-	-
Стање на дан					
31. децембар 2024. године	(62.183)	(124.391)	(473.902)	-	(660.476)
НЕОТПИСАНА ВРИЈЕДНОСТ:					
- 31. децембар 2023. године	124.365	97.281	2.107	61.040	284.793
- 31. децембар 2024. године	107.406	83.403	61.618	-	252.427

Улагања у развој се односе на извјештајни систем (DWH/BI).

6. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	НПО у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ					
Стање на дан					
31. децембра 2023. године	3.695.528	10.972.521	2.195.602	5.756	16.869.407
Набавке	-	-	-	57.467	57.467
Пренос са НПО у припреми	-	-	59.977	(59.977)	-
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	-	-	-
Пренос са инвестиционих некретнина	-	-	-	-	-
Отуђења и расходања			(9.124)		(9.124)
Стање на дан					
31. децембар 2024. године	3.695.528	10.972.521	2.246.455	3.246	16.917.750
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ					
Стање на дан					
31. децембар 2023. године	-	(1.311.935)	(1.659.532)	-	(2.971.467)
Амортизација (Напомена 22)	-	(329.176)	(287.873)	-	(617.049)
Пренос са инвестиционих некретнина	-	-	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	-	-	-
Отуђења и расходања	-	-	9.124	-	9.124
Стање на дан					
31. децембар 2024. године	-	(1.641.111)	(1.938.281)	-	(3.579.392)
НЕОТПИСАНА ВРИЈЕДНОСТ:					
- 31. децембар 2023. године	3.695.528	9.660.586	536.070	5.756	13.897.940
- 31. децембар 2024. године	3.695.528	9.331.410	308.174	3.246	13.338.358

Руководство Агенције сматра да некретнине и опрема на дан 31. децембар 2024. године нису обезвријеђени.

7. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Промјене на инвестиционим некретнинама биле су као што слиједи:

НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ	
Стање на дан 31. децембра 2023.	1.683.108
Набавке	-
Пренос са некретнина	-
Пренос на некретнине	-
Стање на дан 31. децембар 2024.	1.683.108
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ	
Стање на дан 31. децембра 2023.	(615.679)
Амортизација (Напомена 22)	(50.493)
Пренос са некретнина	-
Пренос на некретнине	-
Стање на дан 31. децембар 2024.	(666.172)
НЕОТПИСАНА ВРИЈЕДНОСТ:	
- 31. децембра 2023. године	1.067.429
- 31. децембар 2024. године	1.016.936

На датум биланса стања не постоје ограничења која се односе на могућност продаје инвестиционих некретнина, нити на остваривање прихода од закупа и прилива новца од отуђења.

8. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12.2024.	31.12.2023.
Финансијски пласмани по амортизованом трошку	16.263.826	14.143.669
Минус: Исправка вриједности	-	-
Остала дугорочна разграничења – моб.тел.	20.716	-
	16.284.542	14.143.669

Средства су депонована код седам банака на период до 36 мјесеци уз каматну стопу која се креће у распону од 1,90% до 3,00% на годишњем нивоу.

9. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31.12.2024.	31.12.2023.
Потраживања од купаца	1.856	1.856
	1.856	1.856
Потраживања за камату на депозите	9.082	4.913
Потраживања од запослених	39	254
Потраживања од државних органа и организација (Фонд здравственог осигурања Републике Српске и ЈУ Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске)	19.293	12.511
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	-	-
Потраживања по основу накнада штета	-	-
Остала краткорочна потраживања	38.480	239.241
Минус: Исправка вриједности	(7.000)	(7.000)
	59.894	249.919
	61.750	251.775

Остала краткорочна потраживања највећим дијелом чини ненаплаћено потраживање по основу накнада по рјешењима од банака и МКО, као и потраживања по основу режијских трошкова у изнајмљеним просторијама. Наведена потраживања су наплаћена у 2025. години.

10. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31.12.2024.	31.12.2023.
Трансакциони рачуни	4.193.056	3.134.965
Благајна	1.115	1.139
Девизни рачуни	102.320	243.715
Девизна благајна	1.848	1.848
	4.298.339	3.381.667

На рачунима и благајни Агенције у периоду од 01.01. до 31.12.2024. године, по основу пословних активности, активности инвестирања и активности финансирања, прилив готовине износи 12.809.388 КМ, док одлив готовине износи 11.892.842 КМ, из чега произилази позитиван нето новчани ток од 916.546 КМ.

	ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	
A I	ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	10.523.279
	Приливи од купаца и примљени аванси у земљи	25.984
	Приливи од дотација, рефундација и друго	122.299
	Приливи од накнада за надзор рада банака, МКО и лизинг друш. и остали приливи	10.356.639
	Остали приливи	18.357
Б I	ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА	2.286.109
	Наплата камата од банака на орочене депозите	236.109
	Прилив по основу краткорочних финансијских пласмана	0
	Прилив по основу дугорочних финансијских пласмана	2.050.000
В I	ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	0
529	Приливи по основу отплате кредита	0
I	УКУПНИ ПРИЛИВИ	12.809.388
	ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	
A II	ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	7.566.365
	Одливи за плаћене обавезе добављачима за канц.мат, ел.ен, гориво, услуге, осигурање, провизије, аванси и друго	908.120
	Одливи за исплаћене бруто плате и накнаде плата и друга лична примања	6.577.210
	Одливи по основу пореза на добит	2.413
	Остали одливи, порези и доприноси	78.622
Б II	ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА	4.326.477
523	Одливи за набавку грађевинских објеката, опреме и инвентара	156.320
521	Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	0
524	Одливи по основу дугорочних финансијских пласмана	4.170.157
В II	ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	0
II	УКУПНИ ОДЛИВИ	11.892.842
	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (I - II)	916.546,00
	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (II - I)	0
	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ПЕРИОДА	3.381.667
	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	235
	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	109
	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА	4.298.339

11. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Унапријед плаћени трошкови	68.554	48.152
Остала активна временска разграничења	<u>262.154</u>	<u>131.103</u>
	<u>330.708</u>	<u>179.255</u>

Остала активна временска разграничења односе се на обрачунате приходе од камата по ороченим средствима код пословних банака.

12. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Остала ванбилансна евиденција	<u>153.790</u>	<u>153.790</u>
	<u>153.790</u>	<u>153.790</u>

У ванбилансној евиденцији евидентиран је један неоткупљен стан који користи бивши радник Агенције на основу Одлуке о додјели кадровског стана на трајно кориштење број: 01-177/98 од 05.02.1998. године, а који подлијеже праву на откуп по Закону о приватизацији државних станова, с тим да до дана билансирања није извршен откуп.

13. КАПИТАЛ

	<u>Основни капитал</u>	<u>Резерве</u>	<u>Нераспоређени вишак прихода над расходима</u>	<u>Укупно</u>
Стање на дан 31. децембар 2023. године	<u>18.084.567</u>	<u>13.155.776</u>	<u>871.867</u>	<u>32.112.210</u>
Нето вишак прихода над расходима за годину	-	-	2.357.098	2.357.098
Расподјела вишка прихода над расходима претходне године	-	871.867	(871.867)	-
Повећање или смањење основног капитала	-	-	-	-
Стање на дан 31. децембар 2024. године	<u>18.084.567</u>	<u>14.027.643</u>	<u>2.357.098</u>	<u>34.469.308</u>

Остали основни капитал, у износу од 18.084.567 КМ, је почетни капитал за успостављање и почетак рада Агенције од 01.07.1998. године и дио посебних резерви.

Укупан капитал Агенције на дан 31.12.2024. године, у односу на почетак године, увећан је за вишак прихода над расходима остварен у периоду 01.01. до 31.12.2024. године, у износу од 2.357.098 КМ.

14. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	Накнаде и друге бенефиције запослених	Разграничени приходи	Укупно
Стање на дан 31. децембар 2023.	375.152	95.395	470.547
Додатна резервисања	107.343	-	107.343
Ефекат дисконтовања	-	-	-
Искоришћено у току године	(60.024)	(16.958)	(76.982)
Пренос са краткорочних резервисања	-	12.011	12.011
Стање на дан 31. децембар 2024.	422.471	90.448	512.919

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених обухватају резервисања за отпремнине и јубиларне награде које се одмјеравају по садашњој вриједности очекиваних будућих одлива примјеном дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вриједности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене. На основу криве приноса дужничких хартија од вриједности Републике Српске, за рочност доспијећа обавеза за отпремнине и јубиларне награде запослених, принос у тренутку израде овог обрачуна износи 5,55% и исти је кориштен као дисконтна каматна стопа приликом израчунавања садашњих вриједности будућих исплата за отпремнине и јубиларне награде запосленим радницима Агенције за банкарство Републике Српске. Просјечна стопа раста укупних нето плата у Републици Српској, у периоду од 2014. до 2023. године износила је 4,95% и иста је кориштена приликом пројекције будућег раста плата запослених у Агенцији за банкарство Републике Српске.

Разграничени приходи се односе на дугорочни дио донације USAID-а по Уговору 01-1243/20 од 218.284 КМ, умањен за обрачунату амортизацију која према MPC 20 представља приход Агенције.

15. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ И ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31.12.2024.	31.12.2023.
Примљени аванси, депозити и кауције	-	-
Добављачи у земљи	62.588	108.070
Добављачи у иностранству	-	-
Остале обавезе из пословања	-	-
	62.588	108.070

16. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Обавезе из специфичних послова	-	-
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	444.814	424.816
Остале обавезе	<u>19.207</u>	<u>13.727</u>
	<u>464.021</u>	<u>438.543</u>

17. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке	5.406	4.276
Обавезе за порез из резултата	-	186
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	<u>11.134</u>	<u>8.456</u>
	<u>16.540</u>	<u>12.918</u>
Одложени приходи и примљене донације	16.959	33.515
Краткорочна резервисања	40.725	30.725
Остала краткорочна разграничења	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>57.684</u>	<u>64.240</u>
	<u>74.224</u>	<u>77.158</u>

Пасивна временска разграничења односе се на краткорочни дио разграничене донације USAID-а по Уговору 01-1243/20 од 218.284 КМ (16.959 КМ) и резервисања за судске спорове (40.725 КМ).

Резервисања за судске спорове формирају се у износу који одговара најбољој процјени руководства Агенције у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире. По мишљењу руководства, након одговарајућих правних консултација, исход тих судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембар 2024. године.

18. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Приходи од обављања дјелатности	10.146.445	8.079.766
Приходи од дотација, субвенција и слично	126.264	135.783
Приходи од донација	21.504	33.515
Остали пословни приходи	22.272	22.272
Укупно	<u>10.316.485</u>	<u>8.271.336</u>

Пословни приходи су остварени по основу обрачунатих накнада банкама, микрокредитним организацијама и лизинг друштвима које Агенција наплаћује у складу са одлукама: Одлука о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од банака за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске, Одлука о јединственој тарифи накнада за микрокредитне организације и Одлука о висини накнаде која се плаћа у поступку пред Агенцијом за банкарство Републике Српске, а који представљају основни извор финансирања рада Агенције и учествују са 95% у укупним приходима Агенције; дотације породичног одсуства; боловања преко 30 дана; дио донације USAID - Финра ИТ за обрачунати износ амортизације за донирана улагања од 218.284 КМ, у складу са МРС 20 и осталих пословних прихода - закуп дијела пословног простора у улици Васе Пелагића 11а од стране Агенције за осигурање депозита БиХ.

19. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Трошкови осталог материјала (режијског)	43.683	34.989
Трошкови горива и енергије	107.858	105.818
Укупно	<u>151.541</u>	<u>140.807</u>

20. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	5.383.454	5.120.514
Трошкови отпремнина, награда и помоћи	45.527	111.381
Трошкови запослених на службеном путу	81.377	51.299
Остали лични расходи и накнаде	1.087.887	993.991
Укупно	<u>6.598.245</u>	<u>6.277.185</u>
Број запослених на крају периода	<u>82</u>	<u>83</u>

21. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Трошкови транспортних услуга	75.108	66.990
Трошкови услуга одржавања	35.063	28.750
Трошкови осталих услуга	39.956	28.368
Укупно	<u>150.127</u>	<u>124.108</u>

22. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Трошкови амортизације нематеријалних улагања (Напомена 5)	64.424	58.223
Трошкови амортизације некретнина, постројења и опреме (Напомена 6)	617.049	635.339
Трошкови амортизације инвестиционих некретнина (Напомена 7)	50.493	28.644
Трошкови резервисања (Напомене 14 и 17)	117.343	71.285
Укупно	<u>849.309</u>	<u>793.491</u>

23. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Трошкови непроизводних услуга	284.785	194.939
Трошкови репрезентације	78.355	50.132
Трошкови премија осигурања	16.566	16.430
Трошкови платног промета	4.544	4.761
Трошкови чланарина	6.728	6.315
Трошкови пореза	57.089	54.757
Трошкови доприноса	15.324	14.064
Остали нематеријални трошкови	118.285	49.078
Укупно	<u>581.676</u>	<u>390.476</u>

Трошкови непроизводних услуга у 2024. години повећани су највећим дијелом на ставци трошкова физичког обезбјеђења имовине и трошкова семинара и стручног усавршавања у односу на исти период претходне године. Трошкови непроизводних услуга у 2024. години обухватају и трошкове регионалног панела супервизора.

24. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Приходи од камата	371.330	315.299
Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле	235	174
Остали финансијски приходи	-	-
Укупно	<u>371.565</u>	<u>315.473</u>

25. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Негативне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле	54	55
Укупно	<u>54</u>	<u>55</u>

26. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	-	10.218
Наплаћена отписана потраживања	-	1.330
Остали непоменути приходи	-	962
Укупно	-	12.510

27. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
Расходи по основу отписа потраживања	0	1.330
Укупно	0	1.330

28. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични девизни курсеви Централне банке Босне и Херцеговине, коришћени за прерачун девизних позиција на дан 31. децембар 2024. године и 31. децембар 2023. године у функционалну валуту (БАМ), за поједине стране валуте су:

	<u>31.12.2024.</u>	<u>у БАМ 31.12.2023.</u>
EUR	1,955830	1,955830
USD	1,872683	1,769982
CHF	2,072952	2,112127
100 РСД	1,672346	1,669171

МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Tel: +387 51 225 011
Fax: +387 51 225 012
www.bdo.ba

Ive Andrića 15
78000 Banja Luka
Republika Srpska, BiH

Управном одбору Агенције за банкарство Републике Српске

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: „Агенција“), који обухватају биланс стања на дан 31.децембра 2024. године и биланс успјеха, извјештај о осталим добицима и губицима у периоду, извјештај о промјенама у капиталу и биланс токова готовине за годину која се завршава на тај дан, као и напомене уз финансијске извјештаје, укључујући и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијску позицију Агенције на дан 31. децембра 2024. године, као и резултате њеног пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије („МСР“) и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одјелку нашег извјештаја Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Ми смо независни у односу на Агенцију у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс), заједно са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја у Републици Српској и испунили смо и друге наше етичке одговорности у складу са овим захтјевима и IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за изражавање нашег мишљења.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извјештаје

Руководство Агенције је одговорно за састављање и истинито приказивање финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Агенције да настави пословање по начелу сталности, објелодањујући, када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и коришћење рачуноводствене основе сталности пословања.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Агенције.

(наставља се)

BDO d.o.o. Banja Luka; Broj registarskog upisa 1-11067-00 kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci
JIB 4400878260000; Matični broj 1920600
Žiro račun: 562-099-00000250-35 kod NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka
BDO d.o.o. Banja Luka je jednočlano privredno društvo.
Upisani i uplaćeni osnovni kapital Društva 80.000,00 KM.

Управном одбору Агенције за банкарство Републике Српске (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са МСР увијек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у финансијским извјештајима, насталог услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбиједи основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог услед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог услед грешке, пошто криминална радња може подразумевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Агенције.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.
- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Агенције да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу прозроковати да Агенција престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.

(наставља се)

Управном одбору Агенције за банкарство Републике Српске (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја (Наставак)

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.

Мирко Илић
Овлашћени ревизор и
Лице овлашћено за заступање

Друштво за консалтинг и ревизију БДО д.о.о.
Иве Андрића 15, Бања Лука

17. март 2025. године